

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Έλεγχος Τμήματος Φορολογίας

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ: ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΕ-ΕΥ 31/2025

29 Ιουλίου 2025

Πίνακας περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή	iii
Πίνακας Συντομογραφιών	iv
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου	1
2. Ανάλυση ευρημάτων οικονομικού ελέγχου για το έτος 2023 και συστάσεις	8
3. Ανάλυση ευρημάτων συμμόρφωσης και συστάσεις	19
3.1 Καθυστερήσεις φόρων άμεσης φορολογίας	19
3.2 Καθυστερήσεις φόρων έμμεσης φορολογίας	24
3.3 Εκκρεμείς φορολογίες – καθυστέρηση στην επιβολή φορολογιών	25
3.4 Έλεγχος φορολογικών φακέλων και μερίδων	27
3.5 Μέθοδος επιμερισμού του φόρου εισροών που αφορά κατασκευαστικό έργο στη μαρίνα Λεμεσού, από συγκεκριμένη εταιρεία	40
3.6 Διερεύνηση καταγγελιών που υποβάλλονται από πολίτες	41
3.7 Εκκρεμή θέματα	44
4. Παραρτήματα	46
Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	46
Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία	47
Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενο Φορέα	49

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Πλαίσιο Ελέγχου

Η Ελεγκτική Υπηρεσία διενήργησε έλεγχο σε δείγμα συναλλαγών του Τμήματος Φορολογίας (ΤΦ) για το 2023, εστιάζοντας τόσο στην ορθή αποτύπωση των οικονομικών καταστάσεων του κράτους όσο και στη συμμόρφωση του ΤΦ με τη νομοθεσία. Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τον έλεγχο είναι τα εξής:

Σημαντική Αύξηση Εσόδων

Η μείωση των εκκρεμών φορολογιών συνέβαλε στη σημαντική αύξηση των εσόδων του κράτους από €4,6δισ το 2021 σε €6,9δισ το 2024.

Αδυναμίες

Συσσώρευση καθυστερημένων εσόδων που ανέρχεται σε €3,1δισ στις 31.12.2023, εκ των οποίων περίπου €1,4δισ κινδυνεύουν να μην εισπραχθούν κυρίως λόγω της μη έγκαιρης λήψης αποτελεσματικών μέτρων από το Τμήμα για είσπραξη των φορολογικών οφειλών.

Η σημαντική μείωση των εκκρεμών φορολογιών επιτεύχθηκε χωρίς ουσιαστικούς ελέγχους ή αναπροσαρμογές εισοδημάτων, ενδεχομένως εις βάρος των εσόδων.

Επίσης παρατηρήθηκαν επιβολές φόρων εκτός της προθεσμίας που δύναται για αναπροσαρμογή φορολογίας από τον Έφορο, μη αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες της σχετικής νομοθεσίας.

Το ΤΦ δεν προέβη σε επαρκείς ελέγχους εταιρειών οι οποίες παρουσίαζαν σημαντικές συναλλαγές, αποκλίσεις στα περιθώρια κέρδους, ή μεγάλες διαφορές μεταξύ δηλωμένου κύκλου εργασιών για σκοπούς άμεσης και έμμεσης φορολογίας.

Απουσία μηχανισμού συμφιλίωσης επιμέρους συστημάτων με το λογιστικό σύστημα FIMAS, με αποτέλεσμα τη μη επιβεβαίωση πληρότητας και

ορθότητας των εισπράξεων, ειδικά όσον αφορά στον ΦΠΑ.

Επιπρόσθετα εντοπίστηκαν καθυστερήσεις στην απόδοση ποσών που αφορούν τρίτους (π.χ. OSS, ΓεΣΥ), ενώ δεν υπήρξε σχετική επεξήγηση στις οικονομικές καταστάσεις.

Υπήρξαν επίσης λανθασμένες ταξινομήσεις εσόδων από υπερπληρωμές, με επίπτωση στην ορθή παρουσίαση των εσόδων στις οικονομικές καταστάσεις.

Παρατηρήθηκε επίσης καταβολή τόκων σε φορολογούμενους σε αντίθεση με τη νομοθεσία, ελλιπής παρακολούθηση εισπράξεων που αφορούν σε ΦΠΑ για λογαριασμό άλλων χωρών, καθώς και επιστροφές φόρων χωρίς έλεγχο ύπαρξης ενδεχόμενων οφειλών.

Συμβολή του κοινού

Σημειώνεται η σημαντική συμβολή των πολιτών στην προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής μέσω των καταγγελιών που υποβάλλονται.

Στάση Τμήματος Φορολογίας

Η θετική στάση του Εφόρου Φορολογίας όσο αφορά στην παροχή στοιχείων προς την Υπηρεσία μας όσο και ως προς τη διερεύνηση των υποθέσεων που αναδείχθηκαν από την Υπηρεσία μας, ενίσχυσε την αποτελεσματικότητα των ελέγχων.

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

29 Ιουλίου 2025

Πίνακας Συντομογραφιών

ΓεΣΥ	Γενικό Σύστημα Υγείας
ΓΛ	Γενικό Λογιστήριο
ΕΦΑΡ.ΣΥ	Εφαρμογή Συμψηφισμών
ΜΟΚΑΣ	Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης
ΟΑΥ	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας
ΠΣ	Πιστωτικές Σημειώσεις
ΤΕΕΔΙ	Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας
ΤΕΠ	Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Άμεση Φορολογία)
ΤΦ	Τμήμα Φορολογίας
υ.φ.π	Υποκείμενο σε φόρο πρόσωπο
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Έμμεση Φορολογία)
FIMAS	Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης
TFA	Tax for All

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

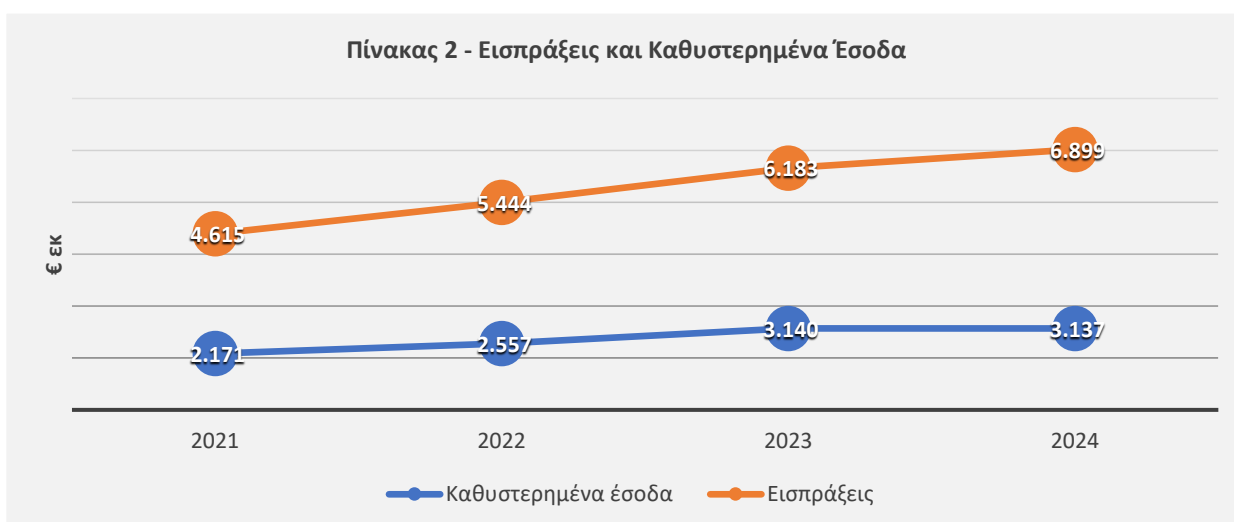
Η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε δείγμα συναλλαγών του Τμήματος Φορολογίας (ΤΦ) για το έτος 2023 το οποίο επιλέχθηκε με συγκεκριμένη μεθοδολογία, με σκοπό τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης επί των Οικονομικών Καταστάσεων της Δημοκρατίας καθώς και έλεγχο συμμόρφωσης του ΤΦ. Οι έλεγχοι αφορούσαν το έτος 2023, εκτός όπου ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τα σημαντικότερα ευρήματα των ελέγχων αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

1.1 Οι εκκρεμείς φορολογίες κατά τα τελευταία έτη έχουν μειωθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό (Πίνακας 1).

1.2 Ως αποτέλεσμα της μείωσης των εκκρεμών φορολογιών, οι συνολικές εισπράξεις του Τμήματος Φορολογίας (και κατ' επέκταση τα έσοδα του κράτους από φορολογίες) παρουσιάζουν σημαντική αύξηση κατά τα τελευταία έτη, με ετήσια αύξηση 18%, 14% και 12% για τα έτη 2022, 2023 και 2024 αντίστοιχα (Πίνακας 2).

1.3 Για να επιτευχθεί όμως η ουσιαστική μείωση των εκκρεμών φορολογιών (βλ. 1.1 και 1.2), αυτές επιβλήθηκαν χωρίς οποιονδήποτε ουσιαστικό έλεγχο ή/και αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος, με ενδεχόμενο την απώλεια εσόδων του κράτους.

1.4 Σε αρκετές περιπτώσεις η επιβολή φορολογίας από το ΤΦ διενεργήθηκε εκτός της προθεσμίας των έξι ή δώδεκα ετών που επιτρέπει στον Έφορο την επιβολή πρόσθετου φόρου, με κίνδυνο την απώλεια δημόσιων εσόδων.

Επισημάναμε ότι τουλάχιστον οι εταιρείες, που δυνατόν να θεωρούνται υψηλού κινδύνου π.χ. εταιρείες που σχετίζονται με την κατασκευαστική βιομηχανία, εταιρείες ανάπτυξης γης, εταιρείες με σημαντικές ζημιές στο ιστορικό τους για συνεχή έτη ή με δυσανάλογα έξοδα σε σχέση με τα έσοδα τους, θα έπρεπε να μην παραμένουν χωρίς έλεγχο για σειρά ετών.

1.5 Συσσώρευση καθυστερημένων εσόδων που ανέρχεται σε €3,1δισ στις 31.12.2023 (Πίνακας 2), εκ των οποίων περίπου μόνο τα €1,7δισ αναμένεται να εισπραχθούν άμεσα (αμέσως απαιτητά), κυρίως λόγω της μη έγκαιρης λήψης αποτελεσματικών μέτρων από το Τμήμα για είσπραξη των φορολογικών οφειλών. Τα καθυστερημένα έσοδα παρουσιάζουν αύξηση σχεδόν €1δισ (από €2,2δισ το 2021 σε €3,1δισ το 2023).

1.6 Αδυναμία του Τμήματος να εντοπίζει και να παρακολουθεί τη μη υποβολή δηλώσεων εισοδήματος από φυσικά και νομικά πρόσωπα για αριθμό φορολογικών ετών, αφού έπραν του 50% του δείγματος ελέγχου που αφορούσε σε νομικά πρόσωπα (30% για τα φυσικά πρόσωπα), είτε δεν υπέβαλαν φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος για δύο ή για περισσότερα έτη, είτε υπέβαλαν με καθυστέρηση τις δηλώσεις εισοδήματος για δύο ή/και περισσότερα έτη. Επίσης δεν φαίνεται να αξιοποιείται η δυνατότητα που παρέχεται από τη νομοθεσία για επιβολή φορολογιών από το Τμήμα με βάση την κρίση του Εφόρου εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για το κράτος.

1.7 Το Τμήμα κατά την επιβολή φορολογιών, όπως προέκυψε από τον έλεγχο φορολογικών φακέλων, φαίνεται να μην διερεύνησε/έλαβε υπόψη περιπτώσεις όπου στην έκθεση ελεγκτή επί των οικονομικών τους καταστάσεων παρουσιάζεται «γνώμη με επιφύλαξη/άρνηση γνώμης».

1.8 Ανεπαρκής έλεγχος από το Τμήμα σε περιπτώσεις εταιρειών, που προβαίνουν σε σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα ή/και άλλα πρόσωπα, με ενδεχόμενο τη μη τήρηση των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας.

1.9 Επιβολή φορολογιών από το Τμήμα, χωρίς σχετικούς ελέγχους, σε περιπτώσεις εταιρειών με σημαντικές διακυμάνσεις στο μικτό περιθώριο κέρδους και δυσανάλογη σχέση εσόδων με εξόδων που ενδεχομένως να μην δικαιολογούνται, με κίνδυνο την απώλεια εσόδων.

1.10 Εντοπίστηκαν περιπτώσεις, όπου υπήρχε σημαντική διαφορά στον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς άμεσης φορολογίας, με τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς

έμμεσης φορολογίας (ΦΠΑ), με ενδεχόμενο κίνδυνο την απώλεια δημόσιων εσόδων σε περιπτώσεις μη διερεύνησης της από το Τμήμα.

- 1.11** Απουσία μηχανισμού τακτικής συμφιλίωσης του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), με τα επιμέρους μηχανογραφικά συστήματα και άλλες πηγές πληροφόρησης, από το λογιστήριο του ΤΦ, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η πληρότητα και ορθότητα των εισπράξεων του Τμήματος.
- 1.12** Μη κατάλληλη ενημέρωση των εσόδων ΦΠΑ στο λογιστικό σύστημα FIMAS, εφόσον η κατανομή των εισπράξεων φόρων από εμπορικές τράπεζες όσον αφορά στην έμμεση φορολογία, μέχρι τον Αύγουστο του 2023 προέκυπτε ως ποσό ισοσκελισμού (balancing figure) ως η διαφορά των συνολικών μηνιαίων εισπράξεων που καταχωρίστηκαν στον λογαριασμό καταθέσεων με το συνολικό ποσό των άμεσων φόρων που καταχωρίστηκαν μέσω του λογαριασμού αυτού στα διάφορα κονδύλια άμεσης φορολογίας. Δεδομένης της πιο πάνω τακτικής/αδυναμίας καθώς και της μη επαρκούς τεκμηρίωσης σημαντικού ποσού ΦΠΑ (€34,23εκ.), ως διορθωτική εγγραφή, αλλά επίσης της αδυναμίας παρακολούθησης και συμφιλίωσης του συγκεκριμένου λογαριασμού καταθέσεων των εισπράξεων φόρων από εμπορικές τράπεζες από το Τμήμα, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί πλήρως από την Υπηρεσία μας το ποσό των εσόδων ΦΠΑ που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους, για το έτος 2023.
- 1.13** Αδυναμία επιβεβαίωσης ορθότητας των εισπράξεων κατά κατηγορία φόρων (π.χ. Εισπράξεις Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων, Φόρου Εισοδήματος Νομικών Προσώπων κ.λπ.) όπως αυτές παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους για το 2023, εφόσον για τυχόν αλλαγές π.χ. τροποποιήσεις στις αποδείξεις είσπραξης, οι οποίες διενεργούνται μετά την ταξινόμηση των εισπράξεων στα διάφορα κονδύλια εσόδων/κατηγορίες φόρων του ΤΦ, το λογιστικό σύστημα FIMAS δεν ενημερώνεται σχετικά.
- 1.14** Έλλειψη κατάλληλης πληροφόρησης στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους σχετικά με τους συμψηφισμούς, εφόσον δεν αναφέρεται στο σύνολο των ποσών που συμψηφίστηκαν για το ΤΦ, ούτε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά/διαχωρισμός στα ποσά που επηρεάζουν τους άμεσους και τους έμμεσους φόρους, καθώς ούτε και στα αντίστοιχα έξοδα.
- 1.15** Μεγάλα ποσά που εισπράττονται από το ΤΦ για λογαριασμό τρίτων παραμένουν σε εκκρεμότητα κατά τη λήξη του έτους σε λογαριασμούς καταθέσεων:
- ◆ Στις 31.12.2023 εκκρεμούσε η διευθέτηση ποσού €87,9εκ. που αφορά σε εισπράξεις ΦΠΑ μέσω της Μονοαπευθυντικής Θυρίδας, One Stop Shop (OSS) για λογαριασμό άλλων χωρών. Το ποσό αυτό δεν καταβλήθηκε στους δικαιούχους-άλλες χώρες εντός του έτους 2023 ως όφειλε, αλλά καταβλήθηκε το επόμενο έτος.

- ◆ Στις 31.12.2023, ποσό ύψους €9,9εκ., που αφορά σε εισφορές ΓεΣΥ που εισπράχθηκαν ή παρακρατήθηκαν από το ΤΦ για λογαριασμό του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) για το μήνα Δεκέμβριο και κατατέθηκαν στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό το 2023, δεν καταβλήθηκαν προς τον ΟΑΥ εντός του έτους, σε αντίθεση με τις πρόνοιες των σχετικών κανονισμών.

Τα ποσά που αφορούν σε τρίτους, χρήζουν ειδικής αναφοράς στις οικονομικές καταστάσεις ώστε να διευκρινίζεται ότι δεν ανήκουν στο κράτος, εντούτοις, διαπιστώσαμε ότι σχετική αναφορά δεν γίνεται. Ο Γενικός Λογιστής μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την επισήμανση της Υπηρεσίας μας και θα γίνει σχετική αναφορά στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους.

- 1.16** Εισπράξεις άμεσης και έμμεσης φορολογίας που διενεργήθηκαν μέσω εμπορικών τραπεζών τέλος Δεκεμβρίου 2023, συνολικού ύψους €11,7εκ., καταχωρίστηκαν στο λογιστικό σύστημα FIMAS εντός του 2024 εφόσον οι πιστωτικές σημειώσεις από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου εκδόθηκαν με ημερομηνία αξίας Ιανουαρίου 2024. Οι εν λόγω εισπράξεις, κατανεμήθηκαν στα έσοδα του 2023 στο σύστημα ΤΕΠ, αλλά η σχετική ενημέρωση του λογαριασμού καταθέσεων έγινε εντός του 2024. Ως αποτέλεσμα, τα τραπεζικά διαθέσιμα στις 31.12.2023, είναι μειωμένα κατά το ποσό των €11,7εκ.
- 1.17** Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, το 2023 εισπράχθηκε συνολικό ποσό ύψους €15,4εκ. ως «υπερπληρωμές», λόγω λανθασμένης καταχώρισης στοιχείων κατά την πληρωμή, από τους ίδιους τους φορολογούμενους. Από το ποσό αυτό, €11,1εκ. μεταφέρθηκε στα έσοδα άμεσης φορολογίας και το υπόλοιπο ποσό ύψους €4,3εκ. παρέμεινε στα «Άλλα έσοδα» αντί να μεταφερθεί στα έσοδα άμεσης φορολογίας. Ως αποτέλεσμα, τα «Άλλα έσοδα» του ΤΦ παρουσιάζονται αυξημένα κατά €4,3εκ. και τα διάφορα έσοδα άμεσης φορολογίας μειωμένα κατά το ίδιο ποσό. Επιπρόσθετα, εισπράξεις ύψους €4,4εκ. της περιόδου 2017-2022 που καταχωρίστηκαν προσωρινά ως «υπερπληρωμές» κατά τα έτη αυτά, ξεκαθάρισαν το 2023 και καταχωρίστηκαν εκ νέου σε διάφορα κονδύλια εσόδων άμεσης φορολογίας, με αντίστοιχη χρέωση των επιστροφών φόρων. Ως εκ τούτου, τα έσοδα και οι επιστροφές άμεσης φορολογίας του 2023, είναι αυξημένα κατά το ποσό των €4,4εκ.
- 1.18** Κατά την επιστροφή φόρων που εισπράχθηκαν από τους φορολογούμενους μετά από λανθασμένη καταχώριση στοιχείων από τους ίδιους τους φορολογούμενους, το ΤΦ καταβάλλει τόκους και για μη συμπληρωμένο μήνα, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.
- 1.19** Απουσία παρακολούθησης και μη διενέργειας σχετικών ελέγχων για σκοπούς διασφάλισης των εσόδων του κράτους, όσον αφορά στην υποβολή δηλώσεων και στο σχετικό ποσό ΦΠΑ που εισπράχθηκε από το ΤΦ, μέσω της Μονοαπευθυντικής Θυρίδας One Stop Shop, για αγαθά και υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην Κύπρο, ως κράτος μέλος κατανάλωσης. Το ποσό ανέρχεται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ ετησίως (€59,6εκ. για το 2023). Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε κάποιες περιπτώσεις επιβλήθηκαν επιβαρύνσεις για καθυστερημένες δηλώσεις, ενώ σε άλλες

περιπτώσεις δεν επιβλήθηκαν, καταδεικνύοντας ασυνέπεια στη φορολογική μεταχείριση του συγκεκριμένου θέματος.

- 1.20** Διενέργεια επιστροφών άμεσων φόρων, χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο για ύπαρξη τυχόν οφειλών στο κράτος μέσω της ΕΦΑΡ.ΣΥ. Για την περίοδο 1.1-31.12.2023 επιστράφηκε ποσό συνολικού φόρου €72,5εκ., ενώ δεν φαίνεται να διενεργήθηκε ο σχετικός έλεγχος στην ΕΦΑΡ.ΣΥ.
- 1.21** Δεν γίνεται κατάλληλη και έγκαιρη ενημέρωση/παρακολούθηση των λογαριασμών καταθέσεων του ΤΦ, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται τα υπόλοιπα στους λογαριασμούς εσόδων ή/και εξόδων στο λογιστικό σύστημα FIMAS. Αρκετοί λογαριασμοί καταθέσεων παρουσιάζουν εκκρεμή σημαντικά υπόλοιπα εκατομμυρίων ευρώ, κατά τις 31.12.2023 ενώ θα έπρεπε να είχαν ξεκαθαριστεί.
- 1.22** Οι έλεγχοι της Υπηρεσίας μας και τα ερωτήματα που εγείρονται εκ μέρους μας προς το ΤΦ, θεωρούμε ότι προσθέτουν αξία στη διασφάλιση των εσόδων του Κράτους. Χαρακτηριστικά, η Υπηρεσία μας από σχετικό έλεγχο διαπίστωσε, εκ πρώτης όψεως, ότι η μέθοδος επιμερισμού του φόρου εισροών, που αφορά σε κατασκευαστικό έργο στην μαρίνα Λεμεσού, η οποία αποδίδεται τόσο σε φορολογητέες, όσο και σε εξαιρούμενες συναλλαγές, είναι «λανθασμένη»/μη λογική και δίκαιη. Με βάση τις διαπιστώσεις μας τέθηκε το ερώτημα το 2019 στο ΤΦ, για τους λόγους που δόθηκε έγκριση για διεκδίκηση από την εταιρεία ολόκληρου του φόρου εισροών, αφού η εταιρεία πραγματοποιεί και φορολογητέες και εξαιρούμενες συναλλαγές. Σε απάντηση του ο Έφορος το 2024 μας ενημέρωσε ότι το ΤΦ έχει προβεί σε έλεγχο 12 ετών, εφόσον τεκμηριώθηκε ότι έχει απωλεσθεί Φ.Π.Α. ως αποτέλεσμα δόλου ή εσκεμμένης παράλειψης και από τον έλεγχο προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους €4,3εκ.
- 1.23** Οι καταγγελίες οι οποίες υποβάλλονται από πολίτες στην Υπηρεσία μας για ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, αποδεικνύονται σημαντικό εργαλείο αύξησης των εσόδων του κράτους.

Εισαγωγή

1.1 Κύριες πληροφορίες για ελεγχόμενο φορέα

Το Τμήμα Φορολογίας (ΤΦ) συστάθηκε την 1η Ιουλίου 2014, με την ενοποίηση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, στο πλαίσιο των διαρθρωτικών αλλαγών, για εξορθολογισμό της Δημόσιας Διοίκησης και καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Η αποστολή του ΤΦ είναι η συνεπής εφαρμογή των νομοθεσιών, διασφαλίζοντας τη δίκαιη φορολόγηση με τρόπο που να ενισχύει την εμπιστοσύνη του φορολογούμενου, η ελαχιστοποίηση της φοροδιαφυγής και η αποτελεσματική συλλογή των φορολογικών εσόδων του κράτους, με το ελάχιστο δυνατό κόστος, ενώ το όραμα του είναι να καταστεί μια σύγχρονη Φορολογική Αρχή, η οποία να παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες στους πολίτες επιτυγχάνοντας τη μέγιστη δυνατή εθελούσια φορολογική συμμόρφωση.

Ένας από τους στρατηγικούς στόχους του ΤΦ, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο 2022-2024, είναι η υλοποίηση και εισαγωγή του νέου μηχανογραφικού συστήματος «Tax For All» (TFA), έτσι ώστε η παρακολούθηση και η επιβολή της φορολογικής συμμόρφωσης να γίνεται ενιαία, μέσα από σύγχρονη τεχνολογία που να επιτρέπει, τόσο τη βελτίωση των διαδικασιών οικειοθελούς συμμόρφωσης των φορολογούμενων, όσο και τις δράσεις διασφάλισης της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων από τους ίδιους τους φορολογούμενους. Σημαντική αλλαγή στο νέο σύστημα είναι ότι, όλα τα δεδομένα θα διαβιβάζονται από το φορολογούμενο στο ΤΦ, σε πραγματικό χρόνο και αντίστροφα. Το νέο σύστημα φορολογικής διαχείρισης του Τμήματος αναμένεται να ολοκληρωθεί σταδιακά. Το πρώτο στάδιο που αφορά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Μητρώο ΦΠΑ τέθηκε ήδη σε εφαρμογή από τις 27.3.2023, ενώ τα υπόλοιπα στάδια που αφορούν στην άμεση φορολογία, δεν έχουν ολοκληρωθεί όλα, μέχρι την έκδοση της παρούσας Έκθεσης.

Οικονομικά στοιχεία Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2023

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι εισπράξεις και οι δαπάνες του ΤΦ για το έτος 2023:

Κατηγορία εισπράξεων / Δαπάνες	€	€
Εισπράξεις από άμεσους φόρους	3.113.799.227	
Εισπράξεις από έμμεσους φόρους	3.006.092.660	
Άλλα έσοδα	63.584.709	
Συνολικά Έσοδα		6.183.476.596
Συνολικές Δαπάνες		51.669.638

Σημειώνεται ότι το κόστος μισθοδοσίας, το οποίο περιλαμβάνεται στις δαπάνες, ανήλθε συνολικά σε €29,67εκ. και αφορά σε 692 υπαλλήλους.

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον ελεγχόμενο φορέα είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.mof.gov.cy/mof/tax/taxdep.nsf/index/index?opendocument>

1.2 Σκοπός του ελέγχου

- ◆ Η εξακρίβωση της ορθότητας και της κανονικότητας δείγματος συναλλαγών του ΤΦ που επιλέχθηκε βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, στο πλαίσιο του ελέγχου που αποσκοπούσε στη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- ◆ Η εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης του ΤΦ με το θεσμικό πλαίσιο.

Για τον σκοπό αυτό, μεταξύ άλλων, επιλέγηκαν συγκεκριμένες κατηγορίες φορολογουμένων ή/και δραστηριοτήτων, καθώς επίσης διάφοροι φορολογικοί φάκελοι φυσικών/νομικών προσώπων και μερίδες φορολογουμένων, όπως παρουσιάζονται στα μηχανογραφικά συστήματα του ΤΦ. Για κάποια από τα θέματα ελέγχου στο ΤΦ και τα σχετικά αποτελέσματα, θα ετοιμαστούν ξεχωριστές ειδικές εκθέσεις.

2. Ανάλυση ευρημάτων οικονομικού ελέγχου για το έτος 2023 και συστάσεις

Θέμα: Απουσία μηχανισμού συμφιλίωσης μηχανογραφικών συστημάτων

Εντοπίσαμε απουσία μηχανισμού τακτικής συμφιλίωσης, από το ΤΦ, του κεντρικού λογιστικού συστήματος FIMAS με τα επιμέρους μηχανογραφικά συστήματα και άλλες πηγές πληροφόρησης, όπως και τα προηγούμενα έτη. Ως αποτέλεσμα του πιο πάνω, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η πληρότητα και ορθότητα των εισπράξεων του ΤΦ.

Θέμα: Ενημέρωση του λογιστικού συστήματος FIMAS με τυχόν αλλαγές που γίνονται μετά την ταξινόμηση των εισπράξεων στους διάφορους λογαριασμούς

Παρατηρήσαμε ότι για τυχόν αλλαγές π.χ. τροποποιήσεις στις αποδείξεις είσπραξης, οι οποίες γίνονται μετά την ταξινόμηση των εισπράξεων στα διάφορα κονδύλια εσόδων/κατηγορίες φόρων του Τμήματος, δεν ενημερώνεται σχετικά το λογιστικό σύστημα FIMAS. Ένεκα τούτου και λόγω άλλων θεμάτων που εντοπίστηκαν κατά τον οικονομικό έλεγχο του ΤΦ για το 2023 και αναφέρονται στην παρούσα Έκθεση, προέκυψε αδυναμία στην επιβεβαίωση της ορθότητας της κατηγοριοποίησης των εισπράξεων του Τμήματος (Εισπράξεις Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων, Φόρου Εισοδήματος Νομικών Προσώπων κ.λπ.), όπως αυτές παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους για το 2023.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα τύχει διαχείρισης με την ολοκλήρωση της εφαρμογής του νέου μηχανογραφικού συστήματος TFA.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Να ενημερώνεται κατάλληλα το λογιστικό σύστημα FIMAS με όλες τις εκ των υστέρων τροποποιήσεις που διενεργούνται, μετά την ταξινόμηση των εισπράξεων στους διάφορους λογαριασμούς και να τηρούνται σχετικά στοιχεία για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου.
- ♦ Να γίνει προσπάθεια έγκαιρης επικαιροποίησης όλων των στοιχείων στο μηχανογραφικό σύστημα του ΤΦ, για σκοπούς κατάλληλης ταξινόμησης των εσόδων.
- ♦ Με την εφαρμογή του νέου συστήματος Tax For All και για σκοπούς της άμεσης φορολογίας, να υπάρχει δυνατότητα επικαιροποίησης των στοιχείων των φορολογούμενων άμεσα και ηλεκτρονικά.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα τύχει διαχείρισης με την ολοκλήρωση της εφαρμογής του νέου μηχανογραφικού συστήματος TFA αφού, μεταξύ άλλων, θα παρέχεται η δυνατότητα εντοπισμού των υπό αναφορά αλλαγών.

Θέμα: Εισπράξεις άμεσων και έμμεσων φόρων του ΤΦ μέσω εμπορικών τραπεζών - Διορθωτική εγγραφή ύψους €34,23εκ. χωρίς επαρκή τεκμηρίωση.

(α) Στο τέλος του έτους, καταχωρίστηκε διορθωτική εγγραφή στο λογιστικό σύστημα FIMAS, ύψους €34,23εκ., χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, με την οποία αυξήθηκαν τα έσοδα ΦΠΑ και χρεώθηκε αντίστοιχα ο λογαριασμός καταθέσεων «Εισπράξεις ΤΦ από εμπορικές τράπεζες».

Το Τμήμα επιβεβαίωσε ότι δεν υπάρχουν πλήρη/επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για τη συγκεκριμένη εγγραφή και ότι αυτή έγινε με σκοπό, να μηδενιστεί ο συγκεκριμένος λογαριασμός καταθέσεων, ως έπρεπε, χωρίς ωστόσο αυτό να δικαιολογείται.

(β) Παρατηρήσαμε ότι, η κατανομή των εισπράξεων φόρων από εμπορικές τράπεζες στα κονδύλια εσόδων για την άμεση φορολογία (χρέωση λογαριασμού καταθέσεων και πίστωση των κονδυλίων εσόδων) στο σύστημα FIMAS, γίνεται με βάση στοιχεία/πληροφόρηση από το μηχανογραφικό σύστημα άμεσης φορολογίας του ΤΦ και την ημερομηνία είσπραξης των σχετικών ποσών. Όσον αφορά στην έμμεση φορολογία, από τον Σεπτέμβριο 2023 και μετά η κατανομή γίνεται στη βάση της ημερομηνίας είσπραξης, ενώ προηγουμένως το ποσό των εισπράξεων στο κονδύλι εσόδων της έμμεσης φορολογίας προέκυπτε ως ποσό ισοσκελισμού (balancing figure) ως η διαφορά των συνολικών εισπράξεων που καταχωρίστηκαν στον συγκεκριμένο λογαριασμό καταθέσεων σε σχέση με το συνολικό ποσό των άμεσων φόρων που κατανεμήθηκαν μέσω του λογαριασμού αυτού στα διάφορα κονδύλια άμεσης φορολογίας, για τον συγκεκριμένο μήνα).

(γ) Το λογιστήριο του ΤΦ δεν προβαίνει σε παρακολούθηση και συμφιλίωση των εισπράξεων άμεσων και έμμεσων φόρων μέσω εμπορικών τραπεζών και των αντίστοιχων σχετικών πιστωτικών σημειώσεων της Κεντρικής Τράπεζας, με τον συγκεκριμένο λογαριασμό καταθέσεων στο λογιστικό σύστημα FIMAS.

Ενόψει των πιο πάνω, δηλαδή της ενημέρωσης των εσόδων ΦΠΑ με ποσό ισοσκελισμού (balancing figure) μέχρι και τον Αύγουστο 2023, της μη επαρκούς τεκμηρίωσης σημαντικού ποσού ΦΠΑ (€34,23εκ.) ως διορθωτική εγγραφή, καθώς επίσης της αδυναμίας παρακολούθησης και συμφιλίωσης του συγκεκριμένου λογαριασμού καταθέσεων των εισπράξεων φόρων από εμπορικές τράπεζες από το ΤΦ, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί πλήρως από την Υπηρεσία μας το ποσό των εσόδων ΦΠΑ που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους, για το 2023.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το Τμήμα Φορολογίας:

- ♦ Να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων τα οποία επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις του κράτους και να εξεύρει τους αναγκαίους μηχανισμούς ώστε να μην παρουσιάζονται στο μέλλον τα ίδια προβλήματα ή/και παρόμοια θέματα.

- ♦ Να γίνεται κατάλληλη ενημέρωση του συγκεκριμένου λογαριασμού καταθέσεων στο FIMAS, να διενεργείται κάθε μήνα συμφιλίωσή του με τις εισπράξεις από εμπορικές τράπεζες και γενικά να διενεργείται κατάλληλη παρακολούθηση του λογαριασμού αυτού για αποφυγή λαθών/διαφορών που ενδεχομένως να επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις του κράτους.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι από τον Σεπτέμβριο 2023 και μετά η κατανομή των εσόδων γίνεται στη βάση πραγματικών στοιχείων και όχι ως ποσό ισοσκελισμού (balancing figure). Μας ενημέρωσε επίσης ότι το λογιστήριο του Τμήματος προβαίνει από τον Σεπτέμβριο 2024 και μετά σε μηνιαίο σχετικό έλεγχο/παρακολούθηση.

Θέμα: Εισπράξεις άμεσων και έμμεσων φόρων του ΤΦ - Σημείο οριοθέτησης (cut – off)

Παρατηρήσαμε ότι εισπράξεις άμεσης και έμμεσης φορολογίας μέσω εμπορικών Τραπεζών που αφορούσαν το 2022 ύψους €39,02εκ., καταχωρίστηκαν στο σύστημα FIMAS τον Ιανουάριο 2023 λόγω του ότι οι σχετικές πιστωτικές σημειώσεις από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, εκδόθηκαν με ημερομηνία αξίας Ιανουαρίου 2023.

Μετά την πιο πάνω επισήμανσή μας, και, σύμφωνα με στοιχεία που εξασφάλισε η Υπηρεσία μας, το Γενικό Λογιστήριο προχώρησε σε, εκ των υστέρων, διορθωτικές ενέργειες/«εγγραφές» όσον αφορά στα έσοδα του ΤΦ στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους για το 2022 και αντίστοιχα για το 2023.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, εισπράξεις άμεσης και έμμεσης φορολογίας που διενεργήθηκαν μέσω εμπορικών τραπεζών κατά το 2023 (ημερομηνία είσπραξης τέλος Δεκεμβρίου 2023), συνολικού ποσού ύψους €11,7εκ., καταχωρίστηκαν στο λογιστικό σύστημα FIMAS εντός του 2024, καθώς οι πιστωτικές σημειώσεις από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου εκδόθηκαν με ημερομηνία αξίας Ιανουαρίου 2024. Οι εν λόγω εισπράξεις, κατανεμήθηκαν στα έσοδα του 2023, αλλά η σχετική ενημέρωση του λογαριασμού καταθέσεων έγινε εντός του 2024. Ως αποτέλεσμα, τα τραπεζικά διαθέσιμα στις 31.12.2023 είναι μειωμένα κατά το ποσό των €11,7εκ.

Συναφώς αναφέρουμε ότι λόγω των πιο πάνω, στις 31.12.2023 ο συγκεκριμένος λογαριασμός καταθέσεων του ΤΦ στο λογιστικό σύστημα FIMAS αναμενόταν να παρουσίαζε υπόλοιπο προς μεταφορά και όχι μηδενικό υπόλοιπο, ως παρουσιάζεται στο τέλος του χρόνου μετά τη διορθωτική εγγραφή του ΤΦ στο τέλος του 2023 (ύψους €34,23εκ.).

Όσον αφορά στα τραπεζικά διαθέσιμα, ο Γενικός Λογιστής μάς πληροφόρησε ότι, κατά το κλείσιμο του λογιστικού έτους, οι εισπράξεις των τελευταίων ημερών που δεν έχουν ακόμη μεταφερθεί στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό πιστώνονται στα τραπεζικά διαθέσιμα του επόμενου έτους. Το θέμα αναμένεται ότι θα διευθετηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό με την εφαρμογή των άμεσων πληρωμών (instant payments) αφού τα εμβάσματα θα γίνονται εντός της ίδιας ημέρας στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό.

Θέμα: Συμψηφισμοί εσόδων/δαπανών

Το δείγμα συναλλαγών που επιλέχθηκε από την Υπηρεσία μας, για τον οικονομικό έλεγχο του ΤΦ για το έτος 2023, περιλάμβανε συμψηφισμούς, οι οποίοι είτε διενεργήθηκαν ενδοτμηματικά, είτε με άλλα κυβερνητικά Τμήματα, στη βάση του άρθρου 13 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014) και σχετικών εγκυκλίων Σημειωμάτων Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου.

Το άρθρο 13 του πιο πάνω Νόμου, προβλέπει ότι, «ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου Νόμου και τηρουμένων των διατάξεων του εκάστοτε ισχύοντος περί Προϋπολογισμού Νόμου, ο Γενικός Λογιστής δύναται, κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο, να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε οικονομικό φορέα ή προς άλλο ειδικό ταμείο».

Ο λογιστικός χειρισμός που καθορίστηκε με τα εγκύκλια σημειώματα, έχει ως αποτέλεσμα, τα επηρεαζόμενα Κονδύλια εισπράξεων και πληρωμών, να περιλαμβάνουν το ποσό που συμψηφίστηκε, παρόλο ότι δεν προκύπτει πραγματική ταμειακή εισροή/εκροή. Η Υπηρεσία μας έχει αποδεχθεί τον λογιστικό χειρισμό, με την προϋπόθεση να παρέχεται κατάλληλη πληροφόρηση, υπό μορφή σημείωσης, στις κατηγορίες εσόδων και δαπανών που αφορούν οι συμψηφισμοί.

Παρατηρήσαμε ότι η σχετική σημείωση των οικονομικών καταστάσεων δεν αναφέρεται στο σύνολο των ποσών που συμψηφίστηκαν για το ΤΦ, ούτε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά/διαχωρισμός στα ποσά που επηρεάζουν τους άμεσους και τους έμμεσους φόρους ούτε και στα αντίστοιχα έξοδα.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2023, έγιναν οι ακόλουθοι συμψηφισμοί, οι οποίοι δεν επιβεβαιώθηκαν από την Υπηρεσία μας:

- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών ΦΠΑ μεταξύ υποκείμενων στο φόρο προσώπων (χρεωστικά υπόλοιπα ΦΠΑ με πιστωτικά υπόλοιπα ΦΠΑ) πριν την εφαρμογή του νέου συστήματος Tax For All, ύψους €3,65εκ.
- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών ΦΠΑ μεταξύ υποκείμενων στο φόρο προσώπων (χρεωστικά υπόλοιπα ΦΠΑ με πιστωτικά υπόλοιπα ΦΠΑ), μετά την εφαρμογή του TFA, ύψους €40,42εκ., ποσό για το οποίο δεν ενημερώθηκε σχετικά το FIMAS
- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών ΦΠΑ (πιστωτικά υπόλοιπα) με οφειλές άμεσης φορολογίας ύψους €35,45εκ.
- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών ΦΠΑ (πιστωτικά υπόλοιπα ΦΠΑ) με ποσά (οφειλές) άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων ύψους €13,85εκ.
- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών ΦΠΑ (χρεωστικά υπόλοιπα ΦΠΑ) με ποσά (πιστωτικά υπόλοιπα) άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων ύψους €5,26εκ.

- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών άμεσης φορολογίας μεταξύ φορολογουμένων που υπόκεινται σε άμεση φορολογία (χρεωστικά με πιστωτικά υπόλοιπα άμεσης φορολογίας) ύψους €33,98εκ.
- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών άμεσης φορολογίας (χρεωστικά υπόλοιπα) με ποσά άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων ύψους €48,59εκ.
- ♦ Συνολικό ποσό συμψηφισμών ειδικών πιστώσεων φόρων έναντι φορολογικών υποχρεώσεων άμεσης φορολογίας Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος (με βάση το Άρθρο 9Δ του Ν.118(Ι)/2002) ύψους €49,99εκ. (Ποσό ύψους €6,19εκ. αφορά σε συμψηφισμό ειδικών πιστώσεων φόρου ΦΠΑ).

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Να τηρούνται όλα τα κατάλληλα σχετικά στοιχεία στο ΤΦ για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης όλων των συμψηφισμών που αφορούν στην άμεση και έμμεση φορολογία.
- ♦ Να υπάρχει κατάλληλη και ολοκληρωμένη πληροφόρηση στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους για τους συμψηφισμούς που αφορούν ξεχωριστά στα έσοδα και έξοδα (επιστροφές φόρων).

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι τηρούνται πλέον όλα τα σχετικά στοιχεία στο ΤΦ.

Ο Γενικός Λογιστής μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι οι επισημάνσεις μας συζητήθηκαν με το ΤΦ το οποίο ενημέρωσε το Γενικό Λογιστήριο ότι, με το νέο σύστημα TFA δίνεται πλέον η δυνατότητα εξαγωγής της απαιτούμενης πληροφόρησης και ως εκ τούτου, από τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που θα λήξει στις 31.12.2024 και μετέπειτα, στη σχετική σημείωση των οικονομικών καταστάσεων θα γίνεται αναφορά στα ποσά που συμψηφίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Θέμα: Εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων

Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο για Δημόσιο Τομέα «Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση με Βάση τη Λογιστική Αρχή των Πραγματικών Εισπράξεων και Πληρωμών», το ποσό το οποίο εισπράχθηκε από τρίτους και πληρώθηκε σε τρίτους ή και τυχόν υπόλοιπα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό κατά τη λήξη του οικονομικού έτους που αφορούν σε τρίτους, χρήζουν ειδικής αναφοράς στις οικονομικές καταστάσεις, ώστε να διευκρινίζεται ότι τα ποσά αυτά δεν ανήκουν στο κράτος. Διαπιστώσαμε ότι τέτοια αναφορά δεν έγινε.

Σχετικά εντοπίσαμε τα πιο κάτω:

- ♦ **Εισπράξεις ΦΠΑ μέσω Μονοαπευθυντικής Θυρίδας One Stop Shop (OSS) για λογαριασμό τρίτων.** Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2023 εκκρεμούσε η διευθέτηση συνολικού ποσού ύψους €87,9εκ., που αφορά σε εισπράξεις ΦΠΑ μέσω Μονοαπευθυντικής Θυρίδας One Stop Shop (OSS) για λογαριασμό άλλων χωρών. Το ποσό αυτό παρέμεινε σε

εκκρεμότητα στους λογαριασμούς καταθέσεων του ΤΦ «Payments non-Union Scheme OSS» και «Payments Union Scheme OSS» και δεν καταβλήθηκε προς τους δικαιούχους - άλλες χώρες εντός του έτους 2023, ως έπρεπε.

- ♦ **Είσπραξη ή παρακράτηση εισφορών ΓεΣΥ.** Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, στις 31.12.2023 εκκρεμούσε η διευθέτηση ποσού ύψους €9,9εκ., που αφορά σε εισφορές ΓεΣΥ που εισπράχθηκαν ή παρακρατήθηκαν για λογαριασμό του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) για τον μήνα Δεκέμβριο και κατατέθηκαν στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό το 2023, αλλά δεν καταβλήθηκαν προς τον ΟΑΥ εντός του έτους.

Η αντίστοιχη συνεισφορά από το Πάγιο Ταμείο για τον μήνα Δεκέμβριο 2023 ανέρχεται σε €2,6εκ., ποσό που καταχωρίστηκε στο λογιστικό σύστημα FIMAS και διευθετήθηκε από το Τμήμα, εντός του 2024.

Σχετικά αναφέρουμε ότι ο Γενικός Λογιστής μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την πιο πάνω επισήμανση της Υπηρεσίας μας και ότι θα γίνει σχετική αναφορά στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους, ώστε να διευκρινιστεί ότι τα εν λόγω ποσά δεν ανήκουν στο κράτος.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, όσον αφορά στις εισφορές ΓεΣΥ, παρατηρήσαμε ότι το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων «Αποκοπές Εισφορών για Ο.Α.Υ.» του ΤΦ, στις 31.12.2023, ανερχόταν σε €4,7εκ., ποσό το οποίο δεν συνάδει με το ποσό που καταβλήθηκε προς τον Ο.Α.Υ. εντός Φεβρουαρίου 2024 και αφορούσε το προηγούμενο έτος. Το πόσο €12,5εκ. που καταβλήθηκε τον Φεβρουάριο του 2024 περιλάμβανε και την συνεισφορά από το Πάγιο Ταμείο €2,6εκ. για τον Δεκέμβρη 2023, ποσό που καταχωρίστηκε στο συγκεκριμένο λογαριασμό το 2024.

Επίσης, από τον έλεγχο συγκεκριμένων εγγραφών του δείγματος, παρατηρήσαμε γενικότερα καθυστέρηση στην καταβολή από τον Έφορο Φορολογίας των σχετικών εισφορών που εισπράχθηκαν από το ΤΦ προς στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας. (εισφορές για τους μήνες Ιανουάριο 2023 μέχρι τον Δεκέμβριο 2023), που αφορούσε σε συνολικό ποσό ύψους €73εκ.

Για τους ίδιους μήνες καθυστέρησε και ο υπολογισμός από το ΤΦ της συνεισφοράς που βαρύνει το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και ως αποτέλεσμα καθυστέρησε η καταβολή του συνολικού ποσού των €17.303.402 στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας, σε αντίθεση με τις πρόνοιες των σχετικών κανονισμών.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το Τμήμα:

- ♦ Να προβαίνει σε κατάλληλη και έγκαιρη ενημέρωση του λογαριασμού καταθέσεων «Αποκοπές Εισφορών για Ο.Α.Υ.» με τις σχετικές εισφορές ΓεΣΥ/συνεισφορά του κράτους, περιλαμβανομένης της ενημέρωσης του λογαριασμού με τυχόν αλλαγές/τροποποιήσεις που αφορούν σε εισφορές ΓεΣΥ.

- ♦ Να διενεργήσει σχετική συμφιλίωση του εν λόγω λογαριασμού καταθέσεων και να διερευνήσει, τους λόγους της διαφοράς (ύψους €5,2εκ.) που προέκυψε στις 31.12.2023.
- ♦ Να προβαίνει σε τακτική συμφιλίωση του λογαριασμού αυτού, όπως και όλων των λογαριασμών καταθέσεων.
- ♦ Να ληφθούν οι αναγκαίες ενέργειες, ώστε να γίνεται έγκαιρη καταβολή εισφορών του ΓεΣΥ στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έγιναν σχετικές αναφορές στην αρμόδια Μονάδα του ΤΦ η οποία μελετά τον τρόπο εφαρμογής συστήματος κατάλληλης και έγκαιρης ενημέρωσης του λογαριασμού καταθέσεων «Αποκοπές Εισφορών για Ο.Α.Υ.», τη συμφιλίωση του λογαριασμού και την έγκαιρη καταβολή όλων των εισφορών ΓΕΣΥ, στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας.

Θέμα: Καταχώριση εισπράξεων ως «υπερπληρωμές» στο σύστημα ΤΕΠ

Σύμφωνα με το Τμήμα, φαίνεται ότι κατά τη διενέργεια πληρωμής άμεσης φορολογίας από τους φορολογούμενους, μέσω διαδικτύου, λόγω λανθασμένης καταχώρισης στοιχείων από τους ίδιους, οι εισπράξεις δεν παρουσιάζονται στις μερίδες των φορολογουμένων στο σύστημα ΤΕΠ στην κατηγορία φόρου που αφορούν, αλλά ως «υπερπληρωμές» και στο λογιστικό σύστημα FIMAS καταχωρίζονται στα «Άλλα έσοδα». Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, το 2023 εισπράχθηκε συνολικό ποσό ύψους €15,4εκ. το οποίο χαρακτηρίστηκε ως «υπερπληρωμές άμεσης φορολογίας» από το οποίο, ποσό ύψους €11,1εκ. μετέπειτα μεταφέρθηκε στα έσοδα άμεσης φορολογίας, ενώ το υπόλοιπο ποσό, ύψους €4,3εκ. παρέμεινε στο λογιστικό σύστημα FIMAS ως «Άλλα έσοδα», αντί να μεταφερθεί στα διάφορα κονδύλια άμεσων φόρων. Κατά συνέπεια, τα άλλα έσοδα του Τμήματος παρουσιάζονται αυξημένα κατά €4,3εκ. και τα διάφορα κονδύλια εσόδων άμεσης φορολογίας μειωμένα κατά το ίδιο ποσό.

Επιπρόσθετα, εισπράξεις ύψους €4,4εκ. της περιόδου 2017-2022 που καταχωρίστηκαν προσωρινά ως υπερπληρωμές κατά τα έτη αυτά, ξεκαθάρισαν το 2023 και καταχωρίστηκαν εκ νέου σε διάφορα κονδύλια εσόδων άμεσης φορολογίας το 2023, με αντίστοιχη χρέωση των επιστροφών φόρων. Ως εκ τούτου, στα τελικά αποτελέσματα του Προϋπολογισμού όσον αφορά τα έσοδα και τις επιστροφές άμεσης φορολογίας του 2023, και τα δύο είναι αυξημένα κατά €4,4εκ.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Να μελετηθούν τρόποι αποφυγής καταχώρισης πληρωμών ως «υπερπληρωμές», καθώς η διόρθωση και ορθή ταξινόμηση τους στα κονδύλια εσόδων συνεπάγεται πρόσθετο διοικητικό κόστος.
- ♦ Να εξεταστεί ο λογιστικός χειρισμός των εισπράξεων αυτών από το ΤΦ, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, έτσι ώστε οι οποιοσδήποτε αναπροσαρμογές / ανακατατάξεις να αντικατοπτρίζονται κατάλληλα και έγκαιρα στο FIMAS και να παρουσιάζεται η ορθή εικόνα των εισπράξεων /πληρωμών κάθε έτους στο σύστημα FIMAS και κατ' επέκταση στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι θα εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας ειδικού λογαριασμού Καταθέσεων, ο οποίος θα τυγχάνει συνεχούς παρακολούθησης, προς επίλυση του ζητήματος.

Θέμα: Επιστροφές άμεσης φορολογίας με τόκους

Σύμφωνα με το άρθρο 35(5) του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου (Ν.4/1978), σε περιπτώσεις επιστροφής φόρου, ο ετήσιος τόκος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τους συμπληρωμένους μήνες που έχουν παρέλθει.

Παρατηρήσαμε ότι κατά την επιστροφή φόρων από το ΤΦ, στις περιπτώσεις υπερπληρωμών, παραχωρούνται τόκοι (και γίνεται ανάλογη αποκοπή Άμυνας/ΓεΣΥ) και για μήνες που δεν έχουν συμπληρωθεί, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι πιο κάτω περιπτώσεις:

- Ελεγκτικό γραφείο πλήρωσε λανθασμένα, στις 4.7.2023, για συγκεκριμένο φορολογούμενο, ποσό €193.795 το οποίο επιστράφηκε από το ΤΦ, στις 11.7.2023, επτά μέρες αργότερα, με τόκο ύψους €254, που αντιστοιχούσε σε ένα συμπληρωμένο μήνα.
- Επιστράφηκε ποσό φόρου €586.302 συμπεριλαμβανομένου τόκου για ένα μήνα, ύψους €768,52, παρόλο που η επιστροφή διενεργήθηκε μέσα σε περίοδο επτά ημερών από την πληρωμή.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Να τηρούνται οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, όσον αφορά σε τόκους κατά την επιστροφή φόρων και στις περιπτώσεις υπερπληρωμών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι λήφθηκε υπόψιν το πιο πάνω θέμα και θα επιληφθεί σχετικά η Μονάδα Δηλώσεων και Πληρωμών.

Θέμα: Εισπράξεις ΦΠΑ μέσω Μονοκαταθετικής Θυρίδας One Stop Shop (OSS)

α. Παρακολούθηση/έλεγχος των δηλώσεων OSS από το Τμήμα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το συνολικό ποσό ΦΠΑ που εισπράχθηκε από το Τμήμα Φορολογίας, μέσω OSS, για αγαθά και υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην Κύπρο, ως κράτος μέλος κατανάλωσης, ανήλθε κατά το έτος 2023, σε €59,6εκ.

Σύμφωνα με τον Οδηγό OSS που έχει εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάρτιο 2021, το κράτος μέλος στο οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες OSS (δηλ. το κράτος μέλος κατανάλωσης) οφείλει να αποστέλλει περαιτέρω υπενθυμίσεις (μετά από την υπενθύμιση που αρχικά αποστάλθηκε από το κράτος μέλος εγγραφής) για υποβολή δηλώσεων και διενέργεια πληρωμών, και να επιβάλλει τυχόν κυρώσεις και επιβαρύνσεις σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που ισχύουν σε αυτό. Σύμφωνα επίσης με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/965 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ημερ. 9.6.2021, το κράτος

μέλος κατανάλωσης θα πρέπει να είναι σε θέση να ελέγξει την ορθότητα των παραδόσεων και των παροχών που δηλώθηκαν και να ελέγξει τους υποκείμενους στον φόρο, ζητώντας τους να υποβάλουν δεδομένα για αυτές τις παραδόσεις ή παροχές.

Όπως διαπιστώθηκε, το ΤΦ φαίνεται να μην προβαίνει σε οποιουδήποτε ελέγχους αναφορικά με τις δηλώσεις/εισπράξεις ΦΠΑ μέσω OSS στις περιπτώσεις που η Κύπρος είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, όπως προνοείται στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/965 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ημερ. 9.6.2021.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΦ να προβαίνει σε παρακολούθηση και σε διενέργεια σχετικών ελέγχων, όσον αφορά στην υποβολή των δηλώσεων OSS και στην είσπραξη του σχετικού ποσού φόρου, το συνολικό ύψος του οποίου ανέρχεται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ ετησίως (€59,6εκ το 2023), στις περιπτώσεις που η Κύπρος είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, για διασφάλιση των εσόδων του κράτους.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έχουν γίνει σχετικές συστάσεις προς την αρμόδια Μονάδα του ΤΦ.

β. Επιβολή κυρώσεων και επιβαρύνσεων για δηλώσεις OSS. Παρατηρήθηκε ότι στην περί ΦΠΑ Νομοθεσία, Ν.95(Ι)/2000, και ειδικότερα στον τροποποιητικό Νόμο 181(Ι)/2021 και στους σχετικούς κανονισμούς με ισχύ από 1.7.2021, δεν περιλαμβάνεται πρόνοια για πρόστιμα /επιβαρύνσεις στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δηλώσεων/πληρωμών OSS. Σύμφωνα με τον Οδηγό OSS που έχει εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάρτιο 2021, η επιβολή τυχόν κυρώσεων και επιβαρύνσεων σε σχέση με την εκπρόθεσμη υποβολή δηλώσεων ή/και την εκπρόθεσμη καταβολή της πληρωμής, αποτελεί αρμοδιότητα του κράτους μέλους κατανάλωσης.

Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα, κατόπιν οικειοθελούς ενημέρωσης από τους ίδιους τους φορολογούμενους, επέβαλε επιβαρύνσεις και τόκους για καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων OSS ή/και εκκρεμών οφειλών τους, ενώ σε άλλες περιπτώσεις καθυστερημένης καταβολής του ΦΠΑ (σε δηλώσεις OSS) το Τμήμα δεν επέβαλε σχετικούς τόκους/επιβαρύνσεις. Τα πιο πάνω καταδεικνύουν ασυνέπεια στη φορολογική μεταχείριση τέτοιων περιπτώσεων, εκ μέρους του Τμήματος.

Σημειώνουμε ότι στις περιπτώσεις όπου το Τμήμα προέβη σε επιβολή επιβαρύνσεων (μέσω OSS), φαίνεται ότι έγινε στη βάση του άρθρου 45 της περί ΦΠΑ Νομοθεσίας, Ν.95(Ι)/2000, που αφορά στην επιβολή 10% επιβάρυνσης για μη έγκαιρη πληρωμή και επιβολή τόκου υπερημερίας, άρθρο ωστόσο που, κατά την άποψή μας, δεν καλύπτει την υποβολή δηλώσεων OSS.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΦ να μελετήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης της περί ΦΠΑ νομοθεσίας ώστε να περιληφθεί σχετική πρόνοια για πρόστιμα ή/και επιβαρύνσεις στο πλαίσιο της Μονοαπευθυντικής Θυρίδας OSS.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για το θέμα ζητήθηκε σχετική μελέτη από την αρμόδια Μονάδα του Τμήματος.

Θέμα: Λανθασμένη καταχώριση συμψηφισμών φόρων στο λογιστικό σύστημα FIMAS

Διαπιστώθηκε ότι, κατά την καταχώριση στο λογιστικό σύστημα FIMAS των συμψηφισμών άμεσων φόρων (συμψηφισμοί για επιστροφές φόρων με οφειλές άμεσης Φορολογίας) για τον μήνα Μάρτιο 2023, συνολικού ύψους €5,3εκ., έγινε αντίστροφη εγγραφή με αποτέλεσμα, τα έσοδα άμεσης φορολογίας για το 2023 να είναι μειωμένα κατά €10,6εκ. και παράλληλα μειωμένες οι επιστροφές άμεσων φόρων με το ίδιο ποσό.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Να μελετηθούν τρόποι για ενδεχόμενη αποφυγή λανθασμένων καταχωρήσεων στο FIMAS σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, για κατάλληλη ενημέρωση και για έγκαιρο εντοπισμό και διόρθωση τυχόν λαθών, έτσι ώστε να παρουσιάζεται η ορθή εικόνα των διαφορών εσόδων/επιστροφών φόρων στο FIMAS και κατ' επέκταση στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Έφορος, έχει γίνει σχετική ενημέρωση και συστάσεις στους Λειτουργούς οι οποίοι δεν εντόπισαν τον λανθασμένο χειρισμό έγκαιρα.

Θέμα: Επιστροφές Άμεσης Φορολογίας χωρίς έλεγχο από το Τμήμα

Παρατηρήσαμε ότι το Τμήμα εξακολουθεί να διενεργεί επιστροφές άμεσης φορολογίας μέσω SEPA (Single Euro Payments Area), χωρίς τη διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου μέσω της Εφαρμογής Συμψηφισμού (ΕΦΑΡ.ΣΥ) για τυχόν ύπαρξη οφειλών προς το κράτος, σε αντίθεση με το άρθρο 13 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου, καθώς και σχετικών Εγκυκλίων του Γενικού Λογιστηρίου.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, διενεργήθηκαν επιστροφές άμεσης φορολογίας συνολικού ποσού €72,5 εκ. την περίοδο 1.1-31.12.2023, χωρίς οποιονδήποτε έλεγχο μέσω του ΕΦΑΡ.ΣΥ.

Επίσης, σύμφωνα με πληροφόρηση από το ΤΦ, δεν διενεργήθηκε οποιοσδήποτε σχετικός έλεγχος για εκκρεμείς υποβολές των φορολογικών δηλώσεων ΦΠΑ, προϋπόθεση που εισήχθη με τον περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμο (Τροποποιητικός Νόμος 126(Ι)/2020), για να είναι δυνατή η διενέργεια επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου στους φορολογούμενους.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι θα εξεταστεί η δυνατότητα για έλεγχο μέσω ΕΦΑΡ.ΣΥ (μέσω της Πολλαπλής Αναζήτησης Πιστωτών), πριν από την αποστολή των επιστροφών για πληρωμή στην Κεντρική Τράπεζα.

Θέμα: Αδυναμίες στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου του Τμήματος

- ◆ Παρατηρήσαμε ότι αρκετοί λογαριασμοί καταθέσεων του Τμήματος παρουσιάζουν σημαντικά ποσά στις 31.12.2023, π.χ. οι λογαριασμοί:
 - «Payments Non-Union Scheme OSS» (υπόλοιπο €12,7εκ.),
 - «Payments Union Scheme OSS» (υπόλοιπο €75,2εκ.),
 - «Απορρίψεις τραπεζικών εμβασμάτων», (υπόλοιπο €14,1εκ.)
 - «Χαρτόσημα και Δικηγορόσημα» (υπόλοιπο €1,2εκ.).

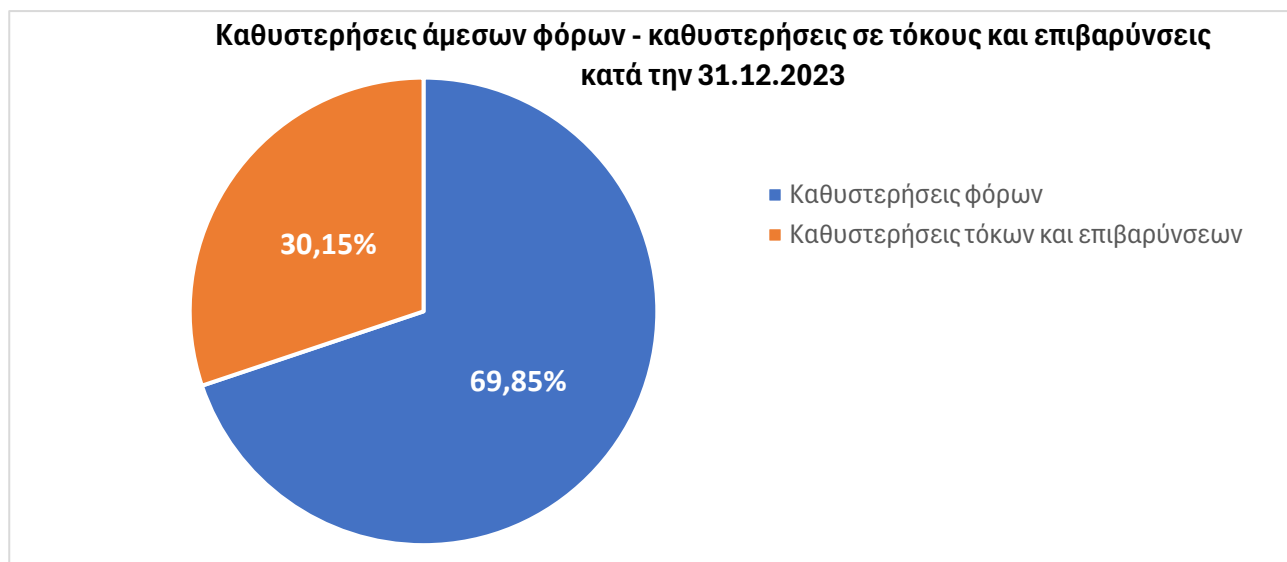
Επίσης, δεν γίνεται κατάλληλη και έγκαιρη ενημέρωση/παρακολούθηση των λογαριασμών καταθέσεων του Τμήματος, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται τα υπόλοιπα στους λογαριασμούς εσόδων ή/και εξόδων στο λογιστικό σύστημα FIMAS.

- ◆ Διαπιστώσαμε ότι δεν αποστέλλεται η σχετική πιστοποίηση στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας με κοινοποίηση στον Γενικό Ελεγκτή για τη διενέργεια συμφιλίωσης των εσόδων και των δαπανών του ΤΦ με τις μηνιαίες καταστάσεις ΕΠΒ21, όπως προβλέπεται στην εγκύκλιο Επιστολή του ΓΛ, αρ. 2/2016, ημερ. 23.3.2016.
- ◆ Διαπιστώσαμε ότι εκκρεμεί η επικαιροποίηση όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τα έσοδα του Τμήματος για τη διασφάλιση της ορθότητας και πληρότητας των εσόδων.
- ◆ Παρατηρήσαμε ανακολουθία στην έκδοση των αποδείξεων είσπραξης που αφορούν σε εμβάσματα εξωτερικού, η οποία εγκυμονεί κινδύνους αναφορικά με την κατάλληλη παρακολούθηση και έλεγχο των εισπράξεων του ΤΦ.

3. Ανάλυση ευρημάτων συμμόρφωσης και συστάσεις

3.1 Καθυστερήσεις φόρων άμεσης φορολογίας

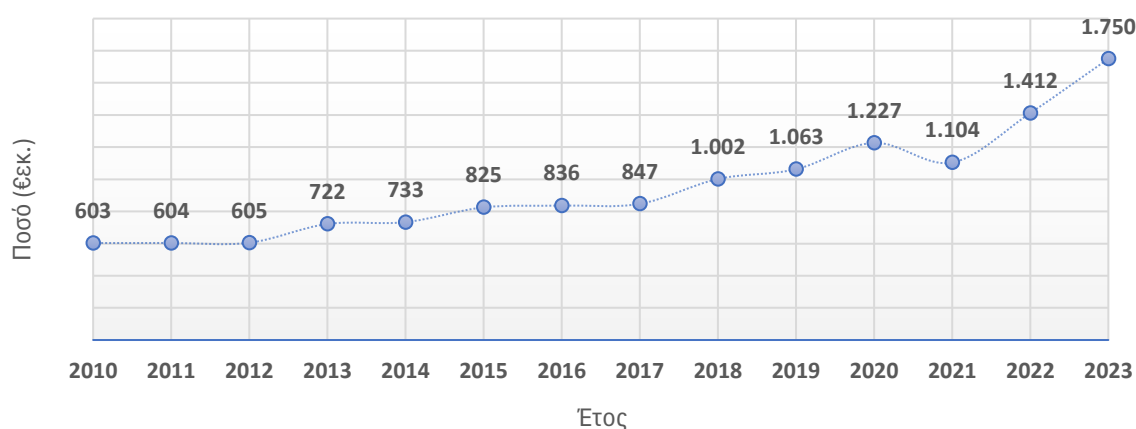
Το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών άμεσης και έμμεσης φορολογίας κατά την 31.12.2023, περιλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, όπως έχουν δηλωθεί στην Υπηρεσία μας, ανερχόταν σε €3.140,22εκ. (€2.557,30εκ. στις 31.12.2022). Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €2.504,92εκ. (€2.123,53εκ. στις 31.12.2022) αφορούσε σε οφειλές άμεσης φορολογίας. Περίπου το 70% του ποσού αφορούσε καθυστερημένους φόρους (€1.749,72εκ.) και το 30% (€755,20εκ.) αφορούσε σε τόκους και επιβαρύνσεις επί των καθυστερημένων φορών. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, το συνολικό ποσό καθυστερημένων οφειλών άμεσης και έμμεσης φορολογίας κατά την 31.12.2024, παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα και συγκεκριμένα στα €3.137,45εκ.

Οι καθυστερημένοι φόροι άμεσης φορολογίας (χωρίς τόκους και επιβαρύνσεις), για τα έτη 2010-2023, παρουσιάζονται στην πιο κάτω γραφική παράσταση και αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα σε 13 έτη, το ποσό έχει σχεδόν τριπλασιαστεί, κυρίως λόγω της συνέχισης της προσπάθειας του ΤΦ, κατά τα τελευταία χρόνια, για εκκαθάριση της καθυστερημένης επιβολής φορολογίας (backlog), καθώς και καθυστερημένη λήψη αποτελεσματικών μέτρων από το Τμήμα για είσπραξη των φορολογικών οφειλών.

	2023	Ποσοστό	2022	Αύξηση/ (Μείωση)
	€ εκ.	%	€ εκ.	€ εκ.
Φόρος εισοδήματος	1.163,48	66,50%	876,66	286,82
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)*	47,99	2,74%	47,60	0,39
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	65,24	3,73%	60,12	5,12
Άλλοι φόροι**	69,44	3,97%	50,72	18,72
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	370,24	21,16%	324,64	45,60
Σχέδιο Ληξιπρόθεσμων Οφειλών ***	33,33	1,90%	52,56	(19,23)
Σύνολο	1.749,72	100,00%	1.412,30	337,42

Καθυστερήσεις φόρων άμεσης φορολογίας 2010 - 2023 (χωρίς τόκους και επιβαρύνσεις)

Για το έτος 2023 σημειώθηκε αύξηση των καθυστερήσεων (χωρίς τόκους και επιβαρύνσεις), σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατά €337,42εκ. ή 23,9%. Η κατανομή των εσόδων στις πιο κάτω κυριότερες κατηγορίες φόρων για τα δύο έτη, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, φαίνεται πιο κάτω:

* Για το έτος 2017 και μετά καταργήθηκε η επιβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας (Ν.86(Ι)/2016).

** Συμπεριλαμβανομένων καθυστερήσεων που αφορούν στον Φόρο Χαρτοσήμων και ΓΕΣΥ.

*** Το Σχέδιο για τις Ληξιπρόθεσμες οφειλές τέθηκε σε εφαρμογή το 2017 (Ν.4(Ι)/2017).

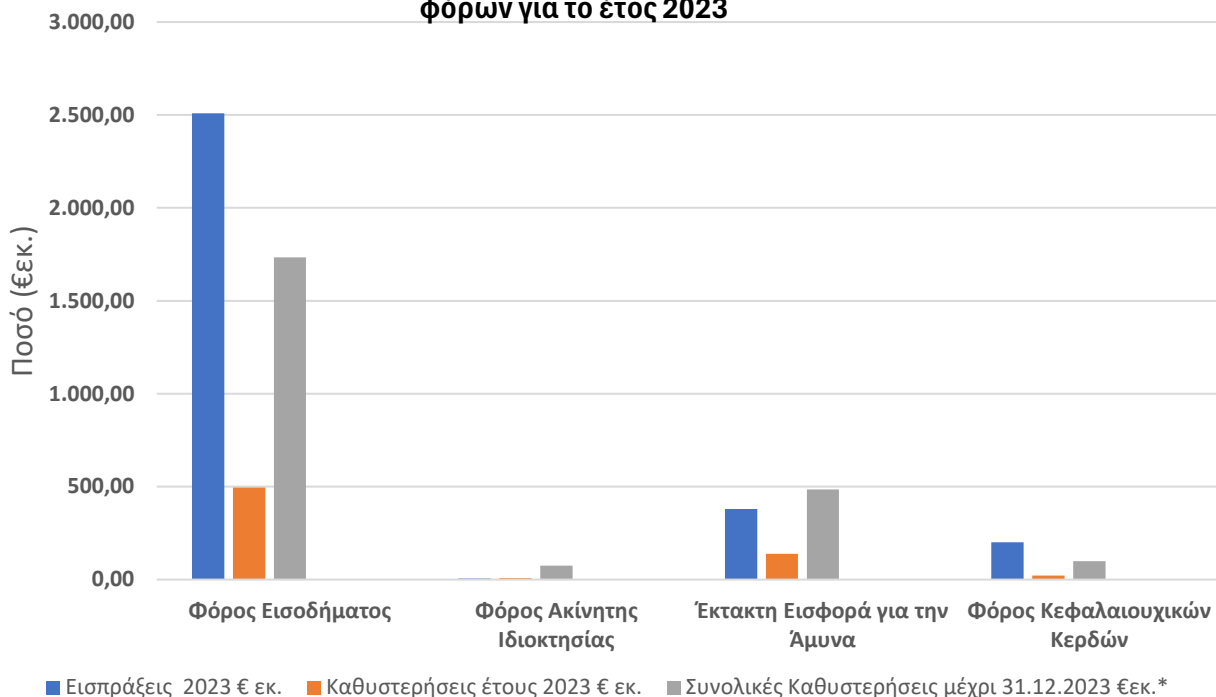
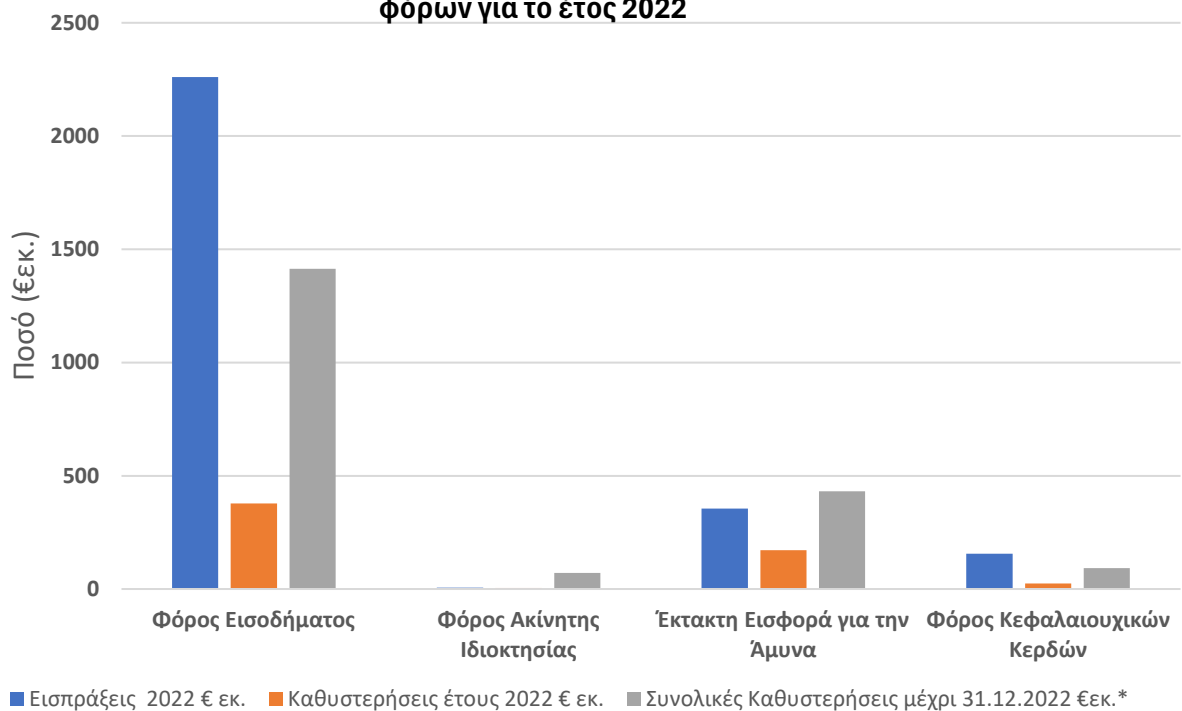
Σύμφωνα με στοιχεία που δηλώθηκαν από το ΤΦ, από το συνολικό οφειλόμενο ποσό άμεσης φορολογίας, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ποσό ύψους €1.258,63εκ. ή ποσοστό 50,24% (€949,16εκ. ή ποσοστό 44,70% για το 2022) αφορά σε αμέσως απαιτητά οφειλόμενα ποσά, για τα οποία εφαρμόστηκαν ή αναμένεται να εφαρμοστούν τα μέτρα που αφορούν σε εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία (memo) ή/και δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς (garnishment).

Σύμφωνα επίσης με στοιχεία του ΤΦ, το 2023 συνολικό ποσό ύψους €630,22εκ. ή ποσοστό 25,16% (€612,60εκ. ή ποσοστό 28,85% για το 2022), αφορά σε ποσά μη εισπρακτέα μετά την ολοκλήρωση της πτωχευτικής διαδικασίας ή της διαδικασίας εκκαθάρισης, καθώς και σε ποσά για τα οποία υπάρχει σε εξέλιξη διαδικασία εκκαθάρισης ή διαδικασία πτώχευσης φυσικού προσώπου.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, παρατίθενται παρακάτω οι εισπράξεις και αντίστοιχες καθυστερήσεις για τις κυριότερες κατηγορίες φόρων, καθώς και σχετικές γραφικές παραστάσεις που αφορούν στα έτη 2023 και 2022:

	Εισπράξεις		Καθυστερήσεις έτους		Συνολικές Καθυστερήσεις μέχρι 31.12*	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.
Φόρος Εισοδήματος	2.509,62	2.260,15	494,72	378,11	1.733,83	1.413,85
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	5,99	6,60	7,54	4,85	75,00	71,03
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα	378,97	354,83	137,93	171,29	484,35	430,80
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	200,17	156,52	21,01	24,22	98,44	91,85

* Συμπεριλαμβανομένων τόκων

**Εισπράξεις και αντίστοιχες καθυστερήσεις των κυριότερων κατηγοριών
φόρων για το έτος 2023****Εισπράξεις και αντίστοιχες καθυστερήσεις των κυριότερων κατηγοριών
φόρων για το έτος 2022**

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από την ανάλυση του ΤΦ των οφειλόμενων ποσών άμεσης φορολογίας καθώς επίσης από ηλεκτρονική αλληλογραφία με το Τμήμα, ημερ. 7.8.2024, καθώς

και αλληλογραφία που ακολούθησε σχετικά με τους λόγους μη είσπραξης ή και μέτρα που λήφθηκαν για συγκεκριμένες περιπτώσεις από δείγμα καθυστερημένων οφειλών κατά την 31.12.2023, σε αρκετές περιπτώσεις σημαντικών οφειλών από νομικά πρόσωπα, αυτά ήταν είτε υπό εκκαθάριση, είτε υπό διάλυση, είτε διαγραφμένα από το ΤΕΕΔΙ, ή/και δεν λήφθηκαν έγκαιρα κατάλληλα μέτρα προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε 6 συγκεκριμένες περιπτώσεις που αφορούν συνολικές οφειλές ύψους €15,8εκ. από νομικά πρόσωπα, αυτά ήταν είτε υπό εκκαθάριση/διάλυση, είτε διαγραφμένα από το ΤΕΕΔΙ ή/και δεν λήφθηκαν έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων.

Σχετικά αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με στοιχεία που εξασφαλίστηκαν (μέχρι την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης) από τη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Δίωξης του ΤΦ, για την περίοδο Νοεμβρίου 2014 – Δεκέμβριο 2024, το Τμήμα ενέγραψε εμπράγματο βάρος σε ακίνητη ιδιοκτησία για οφειλές συνολικού ποσού ύψους €1,3δισ. (άμεσης ή/και έμμεσης φορολογίας) και εισέπραξε το ποσό των €722,70εκ. Επίσης, κατά την περίοδο Απριλίου 2015 – Δεκεμβρίου 2024 το Τμήμα δέσμευσε ποσά σε τραπεζικούς λογαριασμούς, για οφειλόμενους φόρους, συνολικού ποσού ύψους €6,56εκ. και εισέπραξε το συνολικό ποσό των €2,37εκ. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το ποσό που δεσμεύτηκε, σε σχέση με το σύνολο των οφειλόμενων φόρων στο ΤΦ, αμελητέο.

Σημειώνεται ότι εντός του έτους 2023 έχουν διαγραφεί οφειλές συνολικού ποσού €9,77εκ., το οποίο αφορά εξ' ολοκλήρου σε άμεση φορολογία, ενώ το 2022 διαγράφηκε συνολικό ποσό €22,8εκ. από το οποίο, €19εκ. αφορούσε σε άμεση φορολογία και €3,8εκ. σε έμμεση φορολογία. Στο ποσό των €9,77εκ που διαγράφηκε το 2023 περιλαμβάνεται ποσό €4,08εκ. ή ποσοστό 42%, το οποίο αφορούσε σε οφειλές φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και ποσό €1,55εκ. ή ποσοστό 15,85% το οποίο αφορούσε σε οφειλές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα θα πρέπει να προβληματιστεί σοβαρά για το ύψος των καθυστερημένων φόρων το οποίο παρουσιάζει αυξητική τάση και που τελικά καθίσταται ανείσπρακτο λόγω κυρίως, της καθυστέρησης στη λήψη των αναγκαίων μέτρων από το ίδιο το Τμήμα.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

Το Τμήμα Φορολογίας:

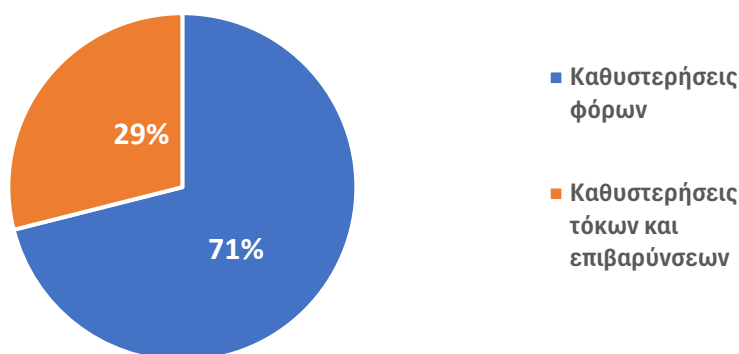
- ♦ Να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για περιορισμό των ανείσπρακτων οφειλών του κράτους, που ανέρχονται σε εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ και τα οποία αυξάνονται σε ανησυχητικό βαθμό.
- ♦ Να αξιοποιήσει, χωρίς άλλη καθυστέρηση, όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του, περιλαμβανομένων των μέτρων που αφορούν στην εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία και τη δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς, με βάση τις πρόνοιες του τροποποιητικού Νόμου 80(Ι)/2014.

- ♦ Να μεριμνήσει για επικαιροποίηση της βάσης δεδομένων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας που έχει στη διάθεσή του ή να θέσει κατάλληλες διαδικασίες για έγκαιρη και μαζική αναζήτηση σχετικής πληροφόρησης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, μέσω της Κυβερνητικής Αποθήκης Πληροφοριών (ΚΑΠ), με στόχο την επίσπευση εγγραφής εμπράγματος βάρους σε ακίνητη περιουσία φορολογουμένων, όπου απαιτείται.
- ♦ Να προβεί σε έγκαιρη και κατάλληλη ενημέρωση της βάσης δεδομένων του Μηχανογραφικού Συστήματος του Τμήματος, με τις περιπτώσεις φορολογούμενων που δεν δραστηριοποιούνται, ως άλλωστε ήταν και η Μνημονιακή δέσμευση του Τμήματος.

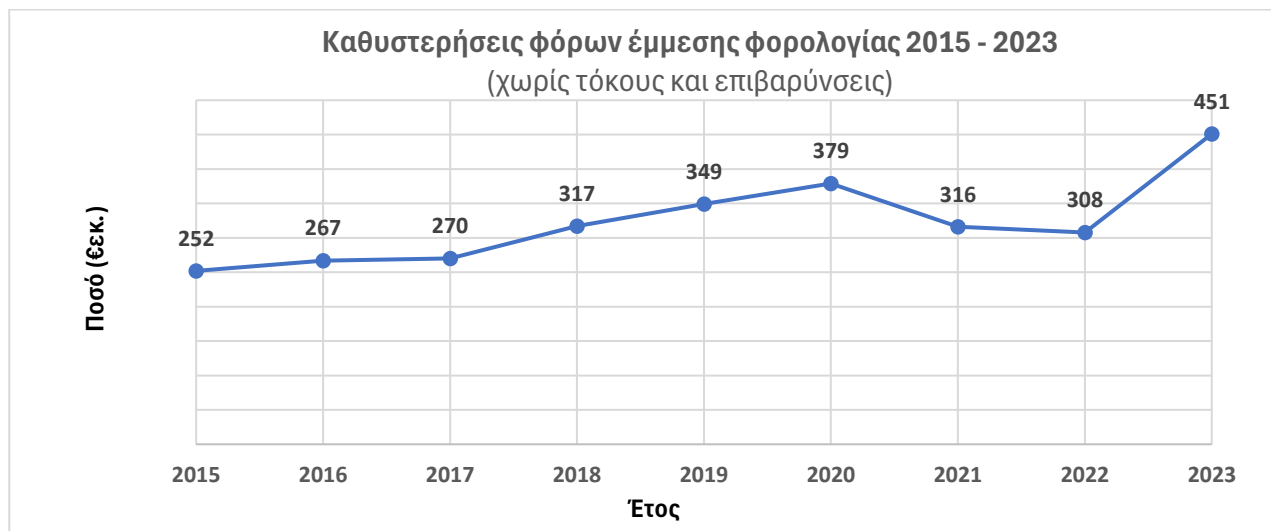
3.2 Καθυστερήσεις φόρων έμμεσης φορολογίας

Το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών έμμεσης φορολογίας κατά την 31.12.2023, όπως έχει δηλωθεί στην Υπηρεσία μας, το οποίο ανερχόταν σε €635,30εκ. (€433,77εκ. το 2022), αποτελείτο από καθυστερήσεις φόρων, ποσού €451,46εκ. (71%) και από τόκους και επιβαρύνσεις επί των καθυστερημένων φόρων, ποσού, €183,84εκ. (29%).

Καθυστερήσεις έμμεσων φόρων - καθυστερήσεις σε τόκους και επιβαρύνσεις για το έτος 2023

Η αυξητική τάση των καθυστερήσεων φόρων έμμεσης φορολογίας (χωρίς τόκους και επιβαρύνσεις) για τα έτη 2015-2023, οφείλεται κυρίως στην καθυστερημένη λήψη μέτρων για είσπραξη φορολογικών οφειλών, παρουσιάζεται στην πιο κάτω γραφική παράσταση.

Ειδικότερα αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με στοιχεία που δηλώθηκαν από το Τμήμα, από το συνολικό οφειλόμενο ποσό έμμεσης φορολογίας (€635,30εκ.), συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ποσό ύψους €431,84εκ. ή ποσοστό 67,94% για το 2023 (€63,05εκ. ή ποσοστό 14,54% για το 2022) αφορά σε αμέσως απαιτητά οφειλόμενα ποσά, για τα οποία εφαρμόστηκαν ή αναμένεται να εφαρμοστούν τα μέτρα που αφορούν σε εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία (memo) ή/και δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς (garnishment).

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΦ να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για περιορισμό των ανείσπρακτων οφειλών ΦΠΑ προς το κράτος, αξιοποιώντας, χωρίς άλλη καθυστέρηση, όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του, περιλαμβανομένων τόσο των μέτρων με βάση τις πρόνοιες του τροποποιητικού Νόμου 80(Ι)/2014, όσο και του μέτρου της ποινικής ευθύνης συμβούλων ή Διευθυντών των νομικών προσώπων, σύμφωνα με τα άρθρα 46, 47 και 48 της περί ΦΠΑ νομοθεσίας, Ν.95(Ι)/2000.

3.3 Εκκρεμείς φορολογίες – καθυστέρηση στην επιβολή φορολογιών

Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, στις 31.12.2024 εκκρεμούσε η έκδοση 229.916 φορολογιών φυσικών και νομικών προσώπων που έχουν υποβάλει τις δηλώσεις εισοδήματός τους για τα έτη 2014-2022, (δεν περιλαμβάνονται οι δηλώσεις για το έτος 2023) σε σύγκριση με 877.507 στις 31.12.2023 και 1.386.941 στις 31.12.2022 για την ίδια περίοδο (2014-2020). Από τα πιο πάνω στοιχεία παρουσιάζεται αξιοσημείωτη μείωση στις εκκρεμείς φορολογίες του ΤΦ τα τελευταία δύο έτη, που αφορούν στις δηλώσεις 2014-2022. Σημειώνεται ωστόσο ότι, 139.078 φορολογίες οι οποίες αποτελούν το σύνολο των εκκρεμών φορολογιών στις 31.12.2024 για τα φυσικά πρόσωπα και χωρίς να περιλαμβάνονται σε αυτές οι δηλώσεις για το 2023, 37.370 φορολογίες αφορούσαν στα φορολογικά έτη 2014-2017 για τα οποία έχει ήδη παρέλθει η προθεσμία των έξι ετών, εντός της οποίας ο Έφορος δύναται να εκδώσει φορολογία/πρόσθετο φόρο. Αντίστοιχα, από το σύνολο των εκκρεμών φορολογιών στις 31.12.2024 για τα νομικά πρόσωπα που απαριθμούσαν σε 90.838, για 6.070 φορολογίες που αφορούσαν στα έτη 2014-2017, επίσης παρήλθε η προθεσμία των έξι ετών που προνοεί η νομοθεσία για επιβολή

φορολογίας/πρόσθετου φόρου.

Σημειώνεται ότι, φορολογούμενοι που ενδεχομένως να έχουν φορολογητέα εισοδήματα και δεν έχουν υποβάλει σχετικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος, δεν περιλαμβάνονται στις πιο πάνω εκκρεμείς φορολογίες.

Συναφώς αναφέρεται ότι το ΤΦ, στο πλαίσιο εκστρατείας εκκαθάρισης της καθυστερημένης εργασίας και επιβολής των εκκρεμών φορολογιών, κατά το 2024 έκδωσε 789.519 φορολογίες, σε σύγκριση με 943.413 φορολογίες κατά το 2023 και 905.967 το 2022. Επισημαίνουμε ωστόσο ότι, για 12.254 φορολογίες που αφορούσαν τα φορολογικά έτη 2014-2016 οι οποίες ήδη εκδόθηκαν κατά το έτος 2023 και 11.428 φορολογίες που εκδόθηκαν κατά το 2024 για τα φορολογικά έτη 2014-2017, οι οποίες στην πλειονότητά τους αφορούσαν σε νομικά πρόσωπα, είχε ήδη παρέλθει η προθεσμία των έξι ετών που προνοεί η νομοθεσία για επιβολή φορολογίας σε πρόσθετα εισοδήματα, με αποτέλεσμα ενδεχόμενη απώλεια δημοσίων εσόδων.

Σημειώνουμε επίσης ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΦ, το σύνολο των φορολογιών που διεκπεραιώθηκαν κατά τα έτη 2023 και 2024, στην πλειοψηφία τους επιβλήθηκαν χωρίς οποιονδήποτε ουσιαστικό έλεγχο ή/και αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος (κώδικας φορολογίας 1 ή 2).

Επισημαίνουμε ειδικότερα τη πρόνοια του άρθρου 23 του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου (Ν.4/78), σύμφωνα με την οποία στις περιπτώσεις όπου ο Έφορος κρίνει ότι, σε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, επιβλήθηκε λιγότερος φόρος από ότι όφειλε να φορολογηθεί, δύναται εντός έξι ετών από τη λήξη του φορολογικού έτους, να επιβάλει φορολογία/επιπρόσθετο φόρο, χρονικό περιθώριο το οποίο αυξάνεται σε δώδεκα έτη στις περιπτώσεις δόλου ή εσκεμμένης παράλειψης (π.χ. παράλειψη υποβολής δήλωσης εισοδήματος) εκ μέρους του φορολογούμενου, πρόνοια που φαίνεται να μην αξιοποιείται κατάλληλα από το Τμήμα.

Αντιλαμβανόμαστε την προσπάθεια του ΤΦ για εκκαθάριση της καθυστερημένης εργασίας (backlogs), περιλαμβανομένης της έκδοσης φορολογιών προηγούμενων ετών, εντούτοις επισημάναμε ότι εταιρείες, που δυνατόν να θεωρούνται υψηλού κινδύνου, π.χ. εταιρείες που σχετίζονται με την κατασκευαστική βιομηχανία, εταιρείες ανάπτυξης γης, αναπτυξιακές επιχειρήσεις, εταιρείες με σημαντικές ζημιές στο ιστορικό τους για συνεχή έτη, δεν δύναται να παραμένουν χωρίς έλεγχο για σειρά ετών, εφόσον υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων του κράτους.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΤΦ να διενεργεί εγκαίρως την εξέταση των δηλώσεων φόρου εισοδήματος, λαμβάνοντας υπόψη και την επικινδυνότητα των φορολογουμένων, και να επιβάλλει φορολογίες εντός της προθεσμίας των έξι ετών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, προκειμένου να έχει το δικαίωμα να προβαίνει σε τροποποιήσεις και πρόσθετες φορολογίες, κατόπιν σχετικής διερεύνησης, όπου και όταν κρίνεται αναγκαίο, για σκοπούς διασφάλισης των δημοσίων εσόδων.

3.4 Έλεγχος φορολογικών φακέλων και μερίδων

Στο πλαίσιο ελέγχου του ΤΦ και εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και Κανονισμών και ειδικότερα όσον αφορά στην παρακολούθηση υποβολής των σχετικών δηλώσεων από τους φορολογούμενους και επιβολής φορολογιών από το ΤΦ καθώς και είσπραξης των φόρων, επιλέγησαν δειγματοληπτικά συνολικά 136 φορολογικοί φάκελοι και μερίδες φορολογουμένων, όπως παρουσιάζονται στα μηχανογραφικά συστήματα του ΤΦ, που αφορούσαν άμεση ή/και έμμεση φορολογία, εκ των οποίων δυο ήταν κοινά. Οι εν λόγω περιπτώσεις αφορούσαν συνολικά 100 νομικά πρόσωπα (εταιρείες) και 34 φυσικά πρόσωπα

Τα θέματα που εντοπίσαμε, υποβλήθηκαν στον Έφορο Φορολογίας με επιστολή μας, ημερ. 5.3.2025, και συνοψίζονται κυρίως στα πιο κάτω:

Θέμα: Μη υποβολή ή/ και μη έγκαιρη υποβολή δηλώσεων

Εντοπίσαμε περιπτώσεις εταιρειών (ποσοστό πέραν του 50% του δείγματος), καθώς επίσης περιπτώσεις φυσικών προσώπων (ποσοστό 32% του δείγματος) που είτε δεν υπέβαλαν φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος για δύο ή για περισσότερα έτη, είτε υπέβαλαν με καθυστέρηση τις δηλώσεις εισοδήματος για δύο ή/ και περισσότερα έτη, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 5 του περί βεβαιώσεως και εισπράξεως φόρων Νόμου (Ν.4/1978).

Σύμφωνα με στοιχεία που ζητήθηκαν και εξασφαλίστηκαν από το Τμήμα, δεν υπέβαλαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης δηλώσεις φόρου εισοδήματος για τα έτη 2021 και 2022 περίπου το 51% των εγγεγραμμένων εταιρειών στο Μητρώο του ΤΦ (έτη για τα οποία παρήλθε η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης, ενώ για το φορολογικό έτος 2023 δεν έχει λήξει η ημερομηνία υποβολής δηλώσεων για τις εταιρείες, κατά την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης).

Επίσης, για τα έτη 2021, 2022 και 2023, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΦ, δεν υπέβαλαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης δηλώσεις φόρου εισοδήματος, περίπου το 60% των φυσικών προσώπων που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο άμεσης φορολογίας του ΤΦ, το οποίο περιλαμβάνει και φυσικά πρόσωπα με εισόδημα που δεν υπερβαίνει το αφορολόγητο εισόδημα (ύψους €19.500 από το 2008 και μετά) και οι οποίοι δεν είχαν υποχρέωση υποβολής δήλωσης σύμφωνα με την νομοθεσία/σχετικά Διατάγματα. Αναφέρεται σχετικά ότι το πιο πάνω ποσοστό δεν διαφοροποιείται ουσιαστικά αν ληφθούν υπόψη και αποβιώσαντες που εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΤΦ. Σύμφωνα με στοιχεία που εξασφαλίστηκαν από το Τμήμα (μέσω της Κεντρικής Αποθήκης Πληροφοριών), για 6705 φυσικά πρόσωπα που έχουν αποβιώσει μέχρι το 2023 (6865 μέχρι την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης) δεν ενημερώθηκε το σχετικό μητρώο του ΤΦ στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι πέραν των 740.000 φυσικών προσώπων (ποσοστό αποβιωσάντων που παραμένουν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο 1% περίπου).

Επίσης, εντοπίστηκαν φορολογούμενοι οι οποίοι, σύμφωνα με το μηχανογραφικό σύστημα του ΤΦ, δεν

έχουν υποβάλει ή έχουν υποβάλει εκπρόθεσμα τις δηλώσεις εργοδότη.

Συστάσεις: Το ΤΦ:

- ♦ Να ζητήσει, το συντομότερο, την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη που δεν υποβλήθηκαν, να εξασφαλίσει και να διερευνήσει, όπου απαιτείται, τις Οικονομικές Καταστάσεις σε συνεργασία και με τον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας και να προχωρήσει στην επιβολή φορολογιών, σύμφωνα με την νομοθεσία περιλαμβανομένου του άρθρου 13 του Ν.4/1978 που προνοεί επιβολή φορολογίας με βάση την κρίση του Εφόρου, στις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι δεν υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος.
- ♦ Να προβεί σε έγκαιρη και κατάλληλη ενημέρωση της βάσης δεδομένων του Μηχανογραφικού συστήματος του Τμήματος, με τις περιπτώσεις φορολογουμένων, φυσικών και νομικών προσώπων, που δεν δραστηριοποιούνται, περιλαμβανομένων των αποβιωσάντων, ως άλλωστε ήταν και η Μνημονιακή δέσμευση του Τμήματος.

Θέμα: Καθυστέρηση στην επιβολή φορολογίας

Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών (ποσοστό 12% του δείγματος των εταιρειών) όπου το ΤΦ καθυστέρησε (για ένα ή περισσότερα έτη) να επιβάλει φορολογία (άμεσοι φόροι), με αποτέλεσμα να παρέλθει η περίοδος των έξι ετών που προνοείται στη νομοθεσία (άρθρο 23 του Νόμου, Ν.4/78), και που επιτρέπει στον Έφορο Φορολογίας την επιβολή φορολογίας/πρόσθετου φόρου, με κίνδυνο την απώλεια δημοσίων εσόδων.

Σημειώνουμε τη σημαντική μείωση των καθυστερημένων φορολογιών τα τελευταία τρία έτη (229.916 στις 31.12.2024, 877.507 στις 31.12.2023 και 1.386.941 στις 31.12.2022), ωστόσο, επισημαίνουμε ότι από τις 229.916 καθυστερημένες φορολογίες κατά την 31.12.2024, για 43.440 φορολογίες έχει ήδη παρέλθει η προθεσμία των έξι ετών.

Θέμα: Επιβολή φορολογίας με στη βάση της δήλωση, χωρίς ουσιώδη έλεγχο

Όπως προέκυψε από τον σχετικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, σημαντικός αριθμός φορολογιών που επιβλήθηκαν από το ΤΦ, ποσοστό πέραν του 80% του δείγματος, εκδόθηκε με βάση την δήλωση χωρίς οποιαδήποτε αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος από το ΤΦ και χωρίς ουσιώδη έλεγχο ή/και οποιαδήποτε ένδειξη ότι έγινε οποιαδήποτε σχετική διερεύνηση.

Επισημάνουμε ότι, ιδιαίτερα όσον αφορά σε εταιρείες, που δυνατόν να θεωρούνται ως υψηλού κινδύνου π.χ. εταιρείες που σχετίζονται με την κατασκευαστική βιομηχανία, εταιρείες ανάπτυξης γης, εργοληπτικές ή αναπτυξιακές επιχειρήσεις ή/και εταιρείες με σημαντικές δραστηριότητες ή ζημιές στο ιστορικό τους για συνεχή χρόνια, δεν μπορούν να παραμένουν χωρίς έλεγχο για σειρά ετών, εφόσον υπάρχει ο κίνδυνος απώλειας εσόδων του Κράτους.

Σύσταση: Το ΤΦ να εκδίδει φορολογίες, εντός της προθεσμίας των έξι ετών, προκειμένου να έχει το δικαίωμα να προβαίνει σε τροποποιήσεις και πρόσθετες φορολογίες, κατόπιν σχετικής διερεύνησης, όπου και όταν κρίνεται αναγκαίο, για σκοπούς διασφάλισης των δημοσίων εσόδων. Για τον σκοπό αυτό, συστήνεται όπως για τις εταιρείες που επιβλήθηκαν για σειρά ετών φορολογίες στη βάση της δήλωσης τους, (ενδεχομένως στο πλαίσιο της εκκαθάρισης της καθυστερημένης εργασίας) χωρίς αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος και χωρίς οποιονδήποτε έλεγχο και θεωρούνται υψηλού κινδύνου, να γίνει σχετική διερεύνηση από το ΤΦ και όπου απαιτείται να επιβληθούν πρόσθετες φορολογίες.

Θέμα: Διαφορά στον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο ΤΕΠ με τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο ΦΠΑ

Εντοπίσαμε αρκετές περιπτώσεις φορολογουμένων (29% των περιπτώσεων που ελέγχθηκαν) που ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε στο ΤΦ για σκοπούς φόρου εισοδήματος παρουσίαζε διαφορά πέραν του 15% με τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα - Έμμεσοι Φόροι (ΦΠΑ).

Σε κάποιες περιπτώσεις, εταιρείες υπέβαλαν δηλώσεις ΦΠΑ με σημαντικό κύκλο εργασιών για σειρά ετών και, είτε δεν υπέβαλαν δήλωση φόρου εισοδήματος, είτε ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς φόρου εισοδήματος ήταν μηδαμινός/πολύ χαμηλότερος από τη δήλωση ΦΠΑ. Σε ορισμένες περιπτώσεις η διαφορά στον κύκλο εργασιών ανέρχεται σε εκατομμύρια ευρώ.

Συστάσεις: Το ΤΦ:

- ♦ Να καθορίσει διαδικασία εντοπισμού και ελέγχου μεγάλων διαφορών στον κύκλο εργασιών που δηλώνεται για σκοπούς άμεσης και έμμεσης φορολογίας και επιβολής φορολογιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία.
- ♦ Να διερευνηθούν οι περιπτώσεις για τις οποίες εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας σημαντικές διαφορές στον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο ΤΦ για σκοπούς άμεσης και έμμεσης φορολογίας, ώστε να διαφανεί αν αυτές δικαιολογούνται, και, αν όχι, να επιβληθούν σχετικές φορολογίες, όπου απαιτείται.

Θέμα: Γνώμη του Ελεγκτή στις Οικονομικές Καταστάσεις ή/και στις φορολογικές δηλώσεις ΤΕΠ, με επιφύλαξη.

Παρατηρήσαμε περιπτώσεις που το ΤΦ επέβαλε φορολογίες με βάση τη δήλωση του φορολογούμενου, χωρίς δηλαδή οποιονδήποτε αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος, και χωρίς να υπάρχει οποιονδήποτε ένδειξη ότι το Τμήμα έλαβε υπόψη, τη γνώμη του ελεγκτή όπου αυτή ήταν με επιφύλαξη ή/και δεν έγινε οποιαδήποτε ουσιαστική διερεύνηση πριν την επιβολή φορολογιών.

Αναμένεται όπως ο Έφορος Φορολογίας κατά την επιβολή των φορολογιών, λαμβάνει σοβαρά υπόψη τη γνώμη του ελεγκτή, ειδικά όταν αυτή είναι με «άρνηση γνώμης» ή «με επιφύλαξη» και σε τέτοιες περιπτώσεις,

ανάλογα και με τα σχετικά στοιχεία, να προχωρεί σε διερεύνηση, ειδικά σε μεγάλες εταιρείες ή εταιρείες υψηλού κινδύνου με έμφαση στις συναλλαγές και υπόλοιπα που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος.

Θέμα: Υποβολή οικονομικών καταστάσεων στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας («ΤΕΕΔΙ»)

Εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις φορολογουμένων οι οποίοι μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, 10.5.2024, φαίνεται ότι δεν είχαν υποβάλει Οικονομικές Καταστάσεις μέχρι και το έτος 2022 στο ΤΕΕΔΙ, σύμφωνα με τον περί εταιρειών Νόμο, Κεφ.113 και ενημερώσαμε σχετικά τον Έφορο Φορολογίας με την επιστολή μας ημερ. 5.3.2025.

Αναμένεται όπως ο Έφορος Φορολογίας, σε συνεργασία με τον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας, εξασφαλίσει, για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις ή/και για άλλες περιπτώσεις φορολογουμένων, τις Οικονομικές Καταστάσεις των εταιρειών για όσα φορολογικά έτη κριθεί αναγκαίο για υποβολή του έργου του, και, όπου απαιτείται, να επιβάλει φορολογία σύμφωνα με τη νομοθεσία. Επίσης, στις περιπτώσεις που απαιτούνται περισσότερες διευκρινήσεις εισηγούμαστε όπως ο Έφορος Φορολογίας ζητήσει από τους φορολογούμενους τις πλήρεις Οικονομικές Καταστάσεις τους.

Θέμα: Εισπρακτέα ποσά σε σχέση με την αρχή των εμπορικών συναλλαγών (άρθρο 33)

Εντοπίσαμε αρκετές περιπτώσεις εταιρειών, για τις οποίες φαίνεται να μην εφαρμόστηκε το άρθρο 33 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου (Ν.118(Ι)/2002), σύμφωνα με το οποίο, αν οι όροι που τίθενται ή επιβάλλονται μεταξύ συνδεδεμένων μερών/επιχειρήσεων σε οποιεσδήποτε συναλλαγές διαφέρουν από τους όρους που θα υπήρχαν μεταξύ ανεξάρτητων μερών, τότε τα οποιαδήποτε κέρδη/οφέλη που προκύπτουν από τη διαφορά των όρων αυτών (πρόσθετο νοητό εισόδημα), μπορούν να περιληφθούν στα οφέλη/εισοδήματα της επιχείρησης που θα τα πραγματοποιούσε αν δεν υπήρχαν οι όροι αυτοί και να φορολογηθούν ανάλογα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις πιο κάτω περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες, σύμφωνα με τις δηλώσεις εισοδήματός τους, είχαν σημαντικά χρεωστικά υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη τα οποία, δεν έφεραν τόκο, ούτε νοητό τόκο, καθώς επίσης περιπτώσεις που φαίνεται να προκύπτει πρόσθετος νοητός τόκος, με βάση το άρθρο 33 του Νόμου (Ν.118(Ι)/2002) και το Τμήμα δεν προέβη σε οποιονδήποτε έλεγχο ή/και επιβολή πρόσθετης φορολογίας.

- ♦ Η Εταιρεία «Α» είχε εισπρακτέα υπόλοιπα από συνδεδεμένα μέρη που ανέρχονταν σε €1.064.015 στις 31.12.2018, σε €3.490.897 στις 31.12.2019 και €45.120 στις 31.12.2020, τα οποία δεν φέρουν τόκο, ούτε και νοητό τόκο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 33 του Νόμου. Επίσης, η εταιρεία κατά το 2020 προέβη σε διαγραφή ποσού ύψους €2,6εκ., χωρίς το Τμήμα να διερευνήσει κατά πόσο πρόκειται για πραγματική πράξη στο πλαίσιο της νομοθεσίας.

- ♦ Η Εταιρεία «Β» σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις (IR4) και τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2017-2021 έχει σημαντικές απαιτήσεις-εισπρακτέα ποσά από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που ανέρχονται σε €4,9εκ. στις 31.12.2017 και €5,54εκ. στις 31.12.2018 και για τα φορολογικά έτη 2019-2021 υπόλοιπα πέραν των €6εκ. Παρατηρήσαμε ότι τα υπόλοιπα αυτά δεν έφεραν τόκο, αλλά ούτε και κάποιο όφελος από πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 33 του Ν.118(Ι)/2002, κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος και δεν υπήρχε προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής τους. Το Τμήμα, κατά την επιβολή φορολογιών για τα έτη 2017 και 2018, αποδέχθηκε τον πιο πάνω άτοκο χειρισμό, χωρίς οποιονδήποτε περαιτέρω έλεγχο, ενώ για τα έτη 2019-2021 επέβαλε νοητό όφελος, στη βάση του πιο πάνω άρθρου.
- ♦ Η Εταιρεία «Γ» σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις και τις φορολογικές της δηλώσεις (IR4) για τα έτη 2017-2019, παρουσιάζει εισπρακτέα υπόλοιπα από συνδεδεμένα πρόσωπα, τα οποία ανέρχονται σε πέραν των €38εκ. κάθε έτος. Επίσης, η εταιρεία παρουσιάζει την ίδια περίοδο, δάνεια και υποχρεώσεις με συνδεδεμένη μέρη τα οποία κυμαίνονται από €48εκ. μέχρι €66εκ. για κάθε έτος.

Με βάση υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, στη βάση στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων ή/και των δηλώσεων της εταιρείας, το περιθώριο κέρδους (ενδεικτικό επιτόκιο τόκων εισπρακτέων μείον ενδεικτικό επιτόκιο τόκων εκπιπτόμενων πληρωτέων) κυμαίνεται σε περίπου 1%, για τα φορολογικά έτη 2017-2019. Παρατηρήσαμε ότι το εν λόγω περιθώριο κέρδους είναι μικρότερο από την ελάχιστη απόδοση ύψους 2% μετά τη φορολογία (2,29% πριν τη φορολογία), απόδοση που προνοεί η σχετική Ερμηνευτική Εγκύκλιος 3 του ΤΦ, ημερ. 30.6.2017, με ισχύ μέχρι την 31.12.2021, για σκοπούς συμμόρφωσης με την αρχή των εμπορικών συναλλαγών (άρθρο 33 του Νόμου). Πέραν των πιο πάνω αναφέραμε ότι η εταιρεία, σύμφωνα με τις δηλώσεις IR4, δεν έχει πραγματοποιήσει μελέτη τεκμηρίωσης των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Επισημάναμε ότι με βάση τα πιο πάνω στοιχεία /υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας και τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας/εγκυκλίου του ΤΦ, για τα τρία έτη, 2017 μέχρι 2019 για τα οποία η εταιρεία υπόβαλε οικονομικές καταστάσεις και δηλώσεις εισοδήματος, φαίνεται να προκύπτει πρόσθετο όφελος (νοητό) από πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 33, πέραν του οφέλους και τον περιορισμό των τόκων που καταχώρισε η εταιρεία στις δηλώσεις της και το οποίο ανέρχεται σε συνολικό ποσό πέραν των €1,4εκ.

- ♦ Η Εταιρεία «Δ» σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις (IR4) της εταιρείας για τα έτη 2017-2020, παρουσιάζει εισπρακτέα υπόλοιπα από συνδεδεμένα πρόσωπα, τα οποία ανέρχονται σε €1εκ. μέχρι και €11εκ., για κάθε έτος. Επίσης, η εταιρεία παρουσιάζει την ίδια περίοδο, δάνεια και υποχρεώσεις με συνδεδεμένη μέρη τα οποία κυμαίνονται από €0,3εκ. μέχρι €35εκ. ετησίως.

Με βάση υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, στη βάση στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων ή/και των δηλώσεων της εταιρείας, το περιθώριο κέρδους της για τα έτη 2017-2020 (ενδεικτικό επιτόκιο τόκων εισπρακτέων μείον ενδεικτικό επιτόκιο τόκων εκπιπτόμενων πληρωτέων) είναι επίσης μικρότερο από την ελάχιστη απόδοση ύψους 2% μετά τη φορολογία (2,29% πριν τη φορολογία) που προνοεί η σχετική Ερμηνευτική Εγκύκλιος 3 του ΤΦ, ημερ. 30.6.2017. Συγκεκριμένα, το περιθώριο κέρδους της εταιρείας είναι αρνητικό για τα φορολογικά έτη 2017 και 2019, μηδενικό για το 2018, και το 2020 κυμαίνεται σε περίπου 1,3%. Σημειώνεται επίσης ότι η εταιρεία, σύμφωνα με τις δηλώσεις IR4, δεν έχει πραγματοποιήσει μελέτη τεκμηρίωσης των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Επισημάναμε ότι με βάση τα πιο πάνω στοιχεία/υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας και τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας/εγκυκλίου του ΤΦ, φαίνεται να προκύπτει συνολικό πρόσθετο όφελος (νοητό) από πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 33, πέραν του οφέλους που καταχώρισε η εταιρεία στις δηλώσεις της για τα έτη 2017-2020 και το οποίο ανέρχεται πέραν των €850.000.

Σύσταση: Το ΤΦ να διερευνήσει τις συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις σημαντικών συναλλαγών με συνδεδεμένα ή/και άλλα πρόσωπα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 33 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και, όπου απαιτείται να επιβάλει πρόσθετες φορολογίες.

Θέμα: Φορολόγηση κερδών από άυλα περιουσιακά στοιχεία

Σύμφωνα με σχετική τροποποίηση του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, (Τροποποιητικός Νόμος 110(I)/2016), όσον αφορά στη φορολόγηση των κερδών που πηγάζουν από την εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων (π.χ. διπλώματα ευρεσιτεχνίας), ο φορολογούμενος δύναται να αναγνωρίσει ως εκπιπτόμενη δαπάνη το 80% των κερδών από την εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων, μέχρι τις 30.6.2021, νοουμένου ότι πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις του Νόμου, διαφορετικά λογίζεται ως εκπιπτόμενη δαπάνη το 80% των επιλέξιμων κερδών (σχετικοί οι Κανονισμοί, Κ.Δ.Π. 336/2016).

Η Εταιρεία «Α» το 2015 είχε αναγνωρίσει στις οικονομικές της καταστάσεις άυλα περιουσιακά στοιχεία «patents and trademarks» ύψους US\$346χιλ. και το 2016, έτος στο οποίο υπήρξε η πιο πάνω σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, προχώρησε σε αγορά πρόσθετου «patents and trademarks» ύψους US\$12,6εκ., μέσω της μητρικής και άλλης συγγενικής εταιρείας.

Σύμφωνα με τις φορολογικές της δηλώσεις, η Εταιρεία «Α» για τα έτη 2016 – 2020 διεκδίκησε λογιζόμενες εκπιπτόμενες δαπάνες που αφορούν σε εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων συνολικού ύψους €2,4εκ., με αποτέλεσμα να δηλώνει συνολική φορολογητέα ζημία για τα έτη αυτά, ύψους €489χιλ. Στην περίπτωση που δεν λαμβανόταν υπόψη η πιο πάνω εκπιπτόμενη δαπάνη (€2,4εκ.), η Εταιρεία «Α», σύμφωνα με τις δηλώσεις της, θα είχε συνολικό φορολογητέο κέρδος ύψους €1,9εκ., για τα έτη αυτά.

Το ΤΦ, κατά την επιβολή φορολογιών των ετών 2016-2020, αποδέχθηκε τις πιο πάνω εκπιπτόμενες δαπάνες, χωρίς οποιονδήποτε έλεγχο και χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο η εταιρεία πληρούσε τα κριτήρια της ισχύουσας νομοθεσίας για να συνεχίσει να δικαιούται ως εκπιπτόμενη δαπάνη το 80% των κερδών από την εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, δεν φαίνεται να διερευνήθηκε κατά πόσο η αγορά του νέου «patents and trademarks» πρόκειται για πραγματική πράξη μεταξύ τρίτων προσώπων με βάση την αρχή των εμπορικών συναλλαγών ή αν πρόκειται για πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων τύπου άτοκου δανεισμού ή/και ακόμα αν προκύπτει θέμα πρόσθετων φορολογιών. Σημειώσαμε ότι το 2020, τέσσερα χρόνια μετά την αγορά του «trademark», οι πωλήσεις /εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρεία «Α», μειώνονται από τα €2,4εκ. σε €0,2 εκ., το οποίο αντιστοιχεί σε μείωση 93%.

Αναφέρεται σχετικά ότι το ΤΦ επέβαλε φορολογίες από το έτος ίδρυσης της εταιρείας (2007) μέχρι το 2020 με βάση τις δηλώσεις της εταιρείας, χωρίς οποιονδήποτε αναπροσαρμογή και χωρίς να λάβει υπόψη τη γνώμη του ελεγκτή η οποία ήταν με επιφύλαξη για τα έτη 2018-2019 σε σχέση με την αποτίμηση και την ιδιοκτησία των άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Σύσταση: Το ΤΦ να εξασφαλίσει από την Εταιρεία «Α» και να διερευνήσει τον φάκελο τεκμηρίωσης και εκτίμησης της συγκεκριμένης επένδυσης σε «patents and trademarks» σε σχέση με το άρθρο 33 και αξιολογήσει τον φορολογικό χειρισμό των λογιζόμενων εκπιπτόμενων δαπανών, κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας και ανάλογα με τα ευρήματα και, όπου απαιτείται, να επιβάλει φορολογία, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τη γνώμη του ελεγκτή στις οικονομικές καταστάσεις της συγκεκριμένης Εταιρεία «Α».

Θέμα: Οφειλόμενοι φόροι

Ενδεικτική περίπτωση οφειλόμενων φόρων, από το δείγμα των υπό εξέταση φορολογούμενων, είναι η Εταιρεία «Ε» η οποία κατά την ημερομηνία του ελέγχου (Οκτώβριος 2024), είχε οφειλόμενους φόρους €10,94εκ. που αφορούν σε οφειλές φόρου εισοδήματος και άμυνας, κυρίως για τα έτη 1984-2006. Το Τμήμα φαίνεται να μην έλαβε έγκαιρα τα αναγκαία μέτρα προς είσπραξη των οφειλών, αφού μετά τη συσσώρευση των οφειλών της εταιρείας, εφάρμοσε, σύμφωνα με πληροφόρηση από το ίδιο το ΤΦ, μέτρο δέσμευσης ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς στις 5.9.2022, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη φορολογική της δήλωση για το 2020 η εταιρεία δεν κατέχει ακίνητη περιουσία και τα περιουσιακά στοιχεία της αποτελούνται μόνο από απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, οι οποίες ανέρχονται σε μόλις €1,7εκ.

Σύσταση: Το ΤΦ να μεριμνήσει για την είσπραξη των οφειλόμενων φόρων ύψους €10,94εκ. με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του, περιλαμβανομένης της ενεργοποίησης του άρθρου 51Α(3) του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου που προνοεί ποινές και για τους διευθυντές της εταιρείας στις περιπτώσεις καθυστέρησης καταβολής του οφειλόμενου φόρου, εάν τούτο κρίνεται αναγκαίο.

Θέμα: Πιστωτικά υπόλοιπα εταιρειών με συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο

Σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς της Εταιρείας «ΣΤ» για τα έτη 2017 και 2018 (μέχρι την ημερομηνία ελέγχου) δεν υποβλήθηκαν λογαριασμοί για τα έτη 2019 και μετά, και στις φορολογικές δηλώσεις της μητρικής εταιρείας για τα έτη 2017-2020, υπάρχουν σημαντικά πιστωτικά υπόλοιπα με συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, που κυμαίνονται συνολικά από €18,3εκ. μέχρι €34,9εκ. για κάθε έτος.

Παρατηρήσαμε ότι, σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις του φυσικού προσώπου για τα έτη 2017-2020, τα εισοδήματά του στην Κύπρο ανέρχονται, κατά μέσο όρο, σε €4.590 ετησίως και δηλώνει μη φορολογικός κάτοικος Κύπρου. Σύμφωνα με δημοσιεύματα στο διαδίκτυο, οι επαγγελματικές του υποχρεώσεις είναι στο Ντουμπάι, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Σύσταση: Το ΤΦ να διερευνήσει τη σημαντική χρηματοοικονομική βοήθεια του φυσικού προσώπου προς τις δυο πιο πάνω εταιρείες σε σχέση με δηλωθέντα εισοδήματα ή/και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες ανάλογα με τα ευρήματα και, όπου απαιτείται, να ενημερωθεί η ΜΟΚΑΣ.

Θέμα: Επισφαλείς χρεώστες

Εντοπίσαμε περιπτώσεις αναφορικά με επισφαλή χρέη που δηλώθηκαν από εταιρείες και για τα οποία διεκδικήθηκαν εκπιπτόμενες δαπάνες κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος, οι οποίες έγιναν αποδεκτές/χωρίς οποιονδήποτε σχετική αναπροσαρμογή κατά την επιβολή φορολογιών από το Τμήμα και χωρίς το ΤΦ να διεξάγει οποιονδήποτε έλεγχο, στη βάση του άρθρου 9(1)(γ) του Νόμου Ν.118(Ι)/2002 και της Εφαρμοστικής Οδηγίας 15/2021.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- ♦ Η Εταιρεία «Β» σύμφωνα με την φορολογική δήλωση εισοδήματος του 2019 έχει αναγνωρίσει μέχρι το 2019 συνολική πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες ύψους €7,3εκ., ή ποσοστό 69% των συνολικών απαιτήσεων από εμπορικούς χρεώστες, συνολικού ύψους €10,6εκ. Η εταιρεία για τα έτη 2017, 2018 και 2019 καταχώρισε στον λογαριασμό αποτελεσμάτων ποσά ύψους €1,3εκ., €0,5εκ. και €1,8εκ. αντίστοιχα, (συνολικό ποσό €3,6εκ.) ως ειδική πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, ποσά τα οποία, σύμφωνα με τις αντίστοιχες φορολογικές δηλώσεις φαίνεται να διεκδικήθηκαν εξολοκλήρου ως εκπιπτόμενα έξοδα κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Το ΤΦ επέβαλε αναθεωρημένη φορολογία για το έτος 2019 με εξολοκλήρου μείωση των εκπιπτόμενων εξόδων της εταιρείας για επισφαλείς χρεώστες ύψους €1,8εκ. Ωστόσο, για τα έτη 2017 και 2018, το ΤΦ επέβαλε φορολογίες χωρίς οποιαδήποτε σχετική αναπροσαρμογή των εξόδων για τους επισφαλείς χρεώστες, συνολικού ποσού ύψους €1,8εκ. για τα έτη αυτά. Στον φάκελο δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε υποστηρικτικά στοιχεία, αναλύσεις ή σημειώματα που να δικαιολογούν την αποδοχή από το ΤΦ των πιο πάνω προνοιών/εξόδων ως εκπιπτόμενα του φορολογητέου εισοδήματος.

Επιπλέον, για τα έτη αυτά (2017-2019), το ΤΦ φαίνεται να μην έχει διερευνήσει, κατά πόσο οι πιο πάνω διαγραφές επισφαλών χρεωστών αφορούν σε πραγματικές πράξεις μεταξύ τρίτων προσώπων με βάση την αρχή των εμπορικών συναλλαγών ή κατά πόσο πρόκειται για πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων τύπου άτοκου δανεισμού και ενδεχομένως να προκύπτει θέμα πρόσθετων φορολογιών (νοητοί τόκοι).

Επιπρόσθετα, σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με τη δήλωση IR4 του 2017, η συγκεκριμένη εταιρεία διεκδίκησε ζημιές από προηγούμενα έτη ύψους €4,3εκ. οι οποίες φαίνεται να έγιναν αποδεκτές από το Τμήμα, χωρίς να γίνει οποιοσδήποτε ουσιώδης έλεγχος στην εταιρεία, όπως προκύπτει από τον σχετικό φάκελο.

- ♦ Η Εταιρεία «Ζ» σύμφωνα με τη φορολογική δήλωση εισοδήματος του 2021 έχει αναγνωρίσει μέχρι το 2021 συνολική πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες ύψους €744.601, από τις οποίες οι €379.461 φαίνεται να αναγνωρίστηκαν ως έξοδο το 2019 και διεκδικήθηκαν εξολοκλήρου ως εκπιπτόμενο έξοδο, ως ειδική πρόβλεψη, κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Το 2016 αναγνωρίστηκε από την εταιρεία ποσό ύψους €178.774 ως επισφαλείς χρεώστες και διεκδικήθηκε επίσης εξολοκλήρου ως εκπιπτόμενο έξοδο κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος του ίδιου έτους. Το ΤΦ κατά την επιβολή φορολογιών αποδέχθηκε τα πιο πάνω ποσά για επισφαλείς χρεώστες ως εκπιπτόμενα έξοδα, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε σχετική πληροφόρηση στον φορολογικό φάκελο για τη διαγραφή αυτή ή/και σχετικός έλεγχος από το ΤΦ κατά πόσο πρόκειται για πραγματικές πράξεις μεταξύ τρίτων προσώπων με βάση την αρχή των εμπορικών συναλλαγών ή κατά πόσο πρόκειται για πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων τύπου άτοκου δανεισμού ή/και κατά πόσο προκύπτει θέμα πρόσθετων φορολογιών.

Σύσταση:

Το ΤΦ, να ζητήσει τα σχετικά έγγραφα και πληροφορίες και να αξιολογήσει τον φορολογικό χειρισμό των προβλέψεων για επισφαλείς χρεώστες για τις πιο πάνω περιπτώσεις όπως και σε άλλες υψηλού κινδύνου εταιρείες και, όπου απαιτείται, να επιβάλει πρόσθετες φορολογίες.

Θέμα: Διακυμάνσεις κέρδους – Δυσανάλογα έσοδα με έξοδα

Εντοπίσαμε περιπτώσεις εταιρειών με σημαντικές διακυμάνσεις στο μικτό περιθώριο κέρδους και δυσανάλογη σχέση εσόδων-εξόδων, χωρίς οποιονδήποτε περιορισμό των εξόδων/ αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος από το ΤΦ ή/και επιβολή πρόσθετων φορολογιών.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- ♦ Σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις (IR4) της Εταιρείας «Η» για τα έτη 2017-2021, η εταιρεία έχει σημαντική μείωση του μικτού περιθωρίου κέρδους το οποίο ανέρχεται σε 49% το 2017 (30% το 2018) και περιορίζεται σε 13% το 2021.

Το Τμήμα, το οποίο επέβαλε φορολογίες από το έτος ιδρύσεως της εταιρείας μέχρι το 2021 (12 συνεχή έτη) με βάση τη δήλωση της, αποδέχθηκε τα πιο πάνω ποσοστά μικτού κέρδους, χωρίς οποιονδήποτε έλεγχο όπως προκύπτει και από τον σχετικό φάκελο/φορολογίες, παρόλο που αυτά φαίνεται να μην συνάδουν με τα αναμενόμενα ποσοστά κέρδους στον κατασκευαστικό τομέα, στον οποίο δραστηριοποιείται η συγκεκριμένη εταιρεία. Εκφράσαμε την άποψη ότι η συγκεκριμένη περίπτωση, χρήζει σχετικής διερεύνησης από το Τμήμα και, όπου απαιτείται, να επιβληθεί σχετική φορολογία.

- ♦ Σύμφωνα με τις φορολογικές της δηλώσεις (IR4), η Εταιρεία «Δ», φαίνεται να αναγνωρίζει σημαντική φορολογική ζημιά το 2017, ύψους €975.397, κυρίως λόγω του ψηλού κόστους πωλήσεων που αναγνώρισε (€1,4εκ.) σε σχέση με τις πωλήσεις (€538χιλ.).

Η πιο πάνω ζημιά για το φορολογικό έτος 2017 δεν φαίνεται να διερευνήθηκε από Τμήμα, αφού, επιβλήθηκε φορολογία με βάση τη δήλωση της, όπως και τα προηγούμενα έτη, ενώ δεν υπάρχει ένδειξη στον φάκελο ότι έγινε οποιοσδήποτε έλεγχος/διερεύνηση του ψηλού κόστους πωλήσεων σε σχέση με τον κύκλο εργασιών, ούτε κατά πόσο οι συγκεκριμένες πωλήσεις πρόκειται για πραγματικές πράξεις μεταξύ τρίτων προσώπων με βάση την αρχή των εμπορικών συναλλαγών ή κατά πόσο πρόκειται για πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων τύπου άτοκου δανεισμού.

Όσον αφορά στην ίδια εταιρεία παρατηρήσαμε επίσης ότι, σύμφωνα με τις φορολογικές της δηλώσεις, το 2020 μειώθηκαν σημαντικά τα αποθέματά της και συγκεκριμένα από €22,5εκ. το 2019 σε €1,2εκ. το 2020, (μείωση 95%) και τα εισπρακτέα ποσά από συνδεδεμένες επιχειρήσεις από €10,9εκ. το 2019 σε €817.928 το 2020 (μείωση 92%). Στον λογαριασμό αποτελεσμάτων δεν φαίνεται να αναγνωρίζεται οποιαδήποτε εμπορική πώληση ή πράξη (κόστος πωλήσεων) που να σχετίζεται με την πιο πάνω μείωση των αποθεμάτων ή την μείωση των εισπρακτέων ποσών. Επίσης, παρόλο που σύμφωνα με τη δήλωση της εταιρείας για το 2020, προκύπτει καθαρό κέρδος ύψους €2εκ., στον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος, η εταιρεία εξαιρεί, «Κέρδος από αναδιαρθρώσεις» ύψους €4εκ., με αποτέλεσμα να προκύπτει φορολογική ζημιά για το έτος.

Επισημάνουμε ότι η σημαντική μείωση τόσο των αποθεμάτων, χωρίς την αναγνώριση εμπορικής πώλησης/πράξης όσο και των εισπρακτέων ποσών, καθώς επίσης η σημαντική μείωση του φορολογητέου εισοδήματος της εταιρείας για το 2020, δεν έχουν διερευνηθεί από το ΤΦ, το οποίο επέβαλε φορολογίες για 17 συνεχή έτη, συμπεριλαμβανομένου του έτους 2020, με βάση τη δήλωση της εταιρείας, χωρίς οποιονδήποτε αναπροσαρμογή στο φορολογητέο εισόδημα και χωρίς οποιονδήποτε ένδειξη ελέγχου.

- ♦ Σύμφωνα με τις φορολογικές της δηλώσεις (IR4), η Εταιρεία «Θ» για τα έτη 2017-2021 παρουσιάζει σημαντική μείωση του κέρδους το οποίο ανέρχεται σε €416χιλ. το 2017, €612χιλ. το 2018, €47,24εκ. το 2019, €9,16εκ. το 2020 και καταλήγει, το 2021, με σημαντική ζημιά, ύψους €12,94εκ. Παρατηρήσαμε ότι τα συνολικά έξοδα της εταιρείας που ανέρχονται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ, παρουσιάζονται να είναι δυσανάλογα με τον κύκλο εργασιών της και επιπρόσθετα τα έξοδα για συμβουλευτικές υπηρεσίες από συνδεδεμένα μέρη αποτελούσαν σημαντικό ποσοστό των συνολικών εξόδων για όλα τα έτη (μέχρι και 60% των συνολικών εξόδων).

Επισημάναμε ότι το ΤΦ, κατά την επιβολή φορολογιών για τα έτη 2017 μέχρι 2019, (για τα έτη 2020 και μετά εκκρεμούν οι σχετικές φορολογίες), αποδέχθηκε τα σημαντικά ποσά εξόδων της εταιρείας και τη σημαντική μείωση του κέρδους της, χωρίς οποιονδήποτε έλεγχο ή σχετική τροποποίηση του φορολογητέου εισοδήματος.

- ♦ Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Ι», η εταιρεία έχει ως κύρια δραστηριότητα την παροχή συμβουλών, προμήθεια λογισμικού και την προώθηση, πώληση και ενοικίαση ηλεκτρονικών εφαρμογών παιχνιδιών (application games). Για τα έτη 2020 και 2021, η εταιρεία δηλώνει έσοδα ύψους €1,43εκ. και €2,95εκ., αντίστοιχα και σημαντικά έξοδα συντήρησης παιχνιδιού ύψους €638χιλ. και €1,66εκ., αντίστοιχα. Αναφέρεται σχετικά ότι για το έτος 2021 επιβλήθηκε φορολογία με βάση τη δήλωση της εταιρείας ενώ, για το 2020, δεν επιβλήθηκε φορολογία. Παρατηρήσαμε ότι τα έξοδα συντήρησης αποτελούν το 44,5% των εσόδων για το 2020 και το 56,1% των εσόδων για το 2021. Επίσης τα έξοδα συντήρησης παρουσιάζουν αυξητική τάση σε σχέση με τα δηλωθέντα έσοδα της εταιρείας, και επηρεάζουν σημαντικά το φορολογητέο εισόδημα της εταιρείας.

Σύσταση: Το ΤΦ να αξιολογήσει/διερευνήσει τις πιο πάνω συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις εταιρειών, στο πλαίσιο της επικινδυνότητας τους και των δυνατοτήτων του ΤΦ και, όπου απαιτείται, να επιβάλει φορολογία, σύμφωνα με τη νομοθεσία, διασφαλίζοντας τα δημόσια έσοδα.

Θέμα: Χρεωστικά υπόλοιπα διευθυντών

Σύμφωνα με το άρθρο 5 (1) (ζ) και 5 (2) (ζ) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου 118(I)/2002 «οποτεδήποτε εταιρεία παραχωρεί δάνειο ή οποιαδήποτε άλλη χρηματική διευκόλυνση συμπεριλαμβανομένης και της χρηματικής ανάληψης, εξαιρουμένου υπολοίπου που προέρχεται από εμπορικές συναλλαγές, σε διευθυντές ή μετόχους της άτομα ή των συζύγων αυτών ή σε συγγενείς τους μέχρι και του δεύτερου βαθμού συγγένειας, τότε λογίζεται ότι το άτομο αυτό έχει μηνιαίο όφελος που ισούται με εννέα τοις εκατό (9%) ετήσια επί του υπολοίπου του δανείου ή της οποιασδήποτε άλλης μηνιαίας χρηματικής διευκόλυνσης στο τέλος κάθε μήνα (συμπεριλαμβανομένης και της χρηματικής ανάληψης κατά τη διάρκεια του μήνα). Ο υπολογιζόμενος φόρος επί του μηνιαίου οφέλους βεβαιώνεται και καταβάλλεται σύμφωνα με τους περί Παρακρατήσεως Φόρου εξ Αποδοχών Κανονισμούς».

Εντοπίσαμε περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες, σύμφωνα με τις φορολογικές τους δηλώσεις (IR4), δηλώνουν χρεωστικά υπόλοιπα των διευθυντών τους ή/και των μετόχων, τα οποία δεν φέρουν τόκο σύμφωνα με τις οικονομικές τους καταστάσεις, ούτε υπολογίστηκε μηνιαίο όφελος προς 9% (ετήσια), σύμφωνα με το άρθρο 5(1)(ζ) και 5(2)(ζ) του Ν.118(I)/2002. Κατ' επέκταση στις περιπτώσεις αυτές, το όφελος που προκύπτει δεν δηλώνεται και δεν φορολογείται στα φορολογητέα εισοδήματα των διευθυντών/μετόχων (IR1). Ο φόρος που προκύπτει για τους διευθυντές/μετόχους θα έπρεπε να παρακρατηθεί και να καταβληθεί στο ΤΦ μέσω του PAYE.

Ενδεικτικά αναφέρονται συγκεκριμένες περιπτώσεις (εταιρεία «Κ» και εταιρεία «Δ»), στις οποίες το Τμήμα επέβαλε φορολογίες για 17 συνεχή έτη, χωρίς ένδειξη διενέργειας οποιουδήποτε ελέγχου, ενώ υπήρχαν χρεωστικά υπόλοιπα με διευθυντές ή/και μετόχους (τουλάχιστον για τα φορολογικά έτη 2017-2021) για τα οποία δεν εφαρμόστηκε η σχετική πρόνοια του Νόμου (άρθρο 5(1)(ζ) και 5(2)(ζ) του Ν.118(I)/2002.

Συστάσεις: Το Τμήμα:

- ♦ Να εξετάσει τους λόγους που δεν εφαρμόστηκαν, στις συγκεκριμένες ή/και άλλες περιπτώσεις, οι πρόνοιες του άρθρου 5(1)(ζ) και 5(2)(ζ) του Ν.118(I)/2002 και να προβεί σε διορθωτικά μέτρα και, όπου απαιτείται, να επιβάλει πρόσθετες φορολογίες.
- ♦ Να εξετάσει τρόπους, ώστε, με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος TFA και για την άμεση φορολογία, να εντοπίζονται τέτοιες περιπτώσεις, έστω και εκ των υστέρων, και να επιβάλλονται, όπου απαιτείται, πρόσθετες φορολογίες.

Θέμα: Ακίνητα για σκοπούς επένδυσης

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις συγκεκριμένης εταιρείας «Λ», της οποίας η κύρια δραστηριότητα είναι οι επενδύσεις σε ακίνητα, αγόρασε ακίνητα για σκοπούς επένδυσης το 2016, έναντι ποσού ύψους €10εκ. και μέχρι το 2022 δεν αναγνωρίστηκε κανένα έσοδο ή αλλαγή στο κόστος των ακινήτων αυτών. Σύμφωνα με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), τα μόνα ακίνητα που κατέχει η εν λόγω εταιρεία είναι ένα τεμάχιο γης στην Αγία Νάπα, στο οποίο έχουν ανεγερθεί έξι διώροφες κατοικίες με πισίνα και το έτος ανέγερσης τους φαίνεται να είναι το 2019 (τρία χρόνια μετά την αγορά της γης).

Επισημάναμε το γεγονός ότι, δεν περιλαμβάνονται οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας, ούτε και στις φορολογικές δηλώσεις εισοδήματός της (για το 2019 ή/και στα μετέπειτα έτη) αναφορικά με την ανέγερση/ύπαρξη των πιο πάνω κατοικιών, ούτε στοιχεία για τυχόν εμπορική τους χρήση από το 2019 και μετά.

Τα πιο πάνω φαίνεται να μην έχουν διερευνηθεί από το Τμήμα και ειδικότερα, δεν διερευνήθηκε το θέμα της ανέγερσης ή/και χρήσης των κατοικιών, κατά πόσο πρόκειται για πραγματικές πράξεις μεταξύ τρίτων

προσώπων με βάση την αρχή των εμπορικών συναλλαγών ή αν πρόκειται για πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων τύπου άτοκου δανεισμού ή/και αδήλωτα εισοδήματα σχετικά με την ανέγερση των κατοικιών ή/και εμπορική τους χρήση και κατά πόσο προκύπτει θέμα πρόσθετων φορολογιών. Αναφέρεται σχετικά ότι το ΤΦ επέβαλε φορολογίες στην εν λόγω εταιρεία από το έτος ίδρυσής της (2015) μέχρι το φορολογικό έτος 2022, με βάση τις δηλώσεις της εταιρείας και χωρίς οποιανδήποτε αναπροσαρμογή του εισοδήματος.

Σύσταση:

Το Τμήμα να διερευνήσει, το θέμα της αγοράς του συγκεκριμένου ακινήτου και της ύπαρξης/ανέγερσης των έξι κατοικιών εντός αυτού, να εντοπιστεί η χρήση τους και κατά πόσο αυτή ανταποκρίνεται στις συνθήκες αγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 33 του Ν.118(Ι)/2002 και ανάλογα με τα ευρήματα και, όπου απαιτείται, να επιβάλει φορολογία, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Θέμα: Εφαρμογή Ερμηνευτικής Εγκυκλίου ΦΠΑ 222 με θέμα «Εταιρείες Συμμετοχών (Holding Companies)»

Με βάση την Ερμηνευτική Εγκύκλιο ΦΠΑ 222, ημερ. 9.1.2018, η απλή απόκτηση και κατοχή εταιρικών μεριδίων δεν πρέπει να θεωρούνται ως οικονομικές δραστηριότητες κατά την έννοια του άρθρου 3 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου (Ν.95(Ι)/2000) οι οποίες προσδίδουν στον ενδιαφερόμενο την ιδιότητα του υποκείμενου στον φόρο. Ωστόσο, η εν λόγω διατύπωση δεν ισχύει, σύμφωνα με την ίδια εγκύκλιο, όταν η συμμετοχή συνοδεύεται από άμεση ή έμμεση ανάμειξη στη διαχείριση των εταιρειών στις οποίες αποκτώνται μερίδια συμμετοχής, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχει ο κάτοχος των μεριδίων αυτών, ως μέτοχος ή εταίρος. Αν τα γεγονότα το τεκμηριώνουν, τότε ενδέχεται να θεωρηθεί ότι το μέρισμα από τις μετοχές αποτελεί αντιπαροχή για τις υπηρεσίες διαχείρισης που παρέχονται από την εταιρεία συμμετοχών προς την θυγατρική της και να υπόκεινται σε ΦΠΑ.

Από τον έλεγχο των μερίδων άμεσης φορολογίας, εντοπίστηκε συγκεκριμένη περίπτωση, η Εταιρεία «Μ» της οποίας ο διευθυντής της είναι και διευθυντής στις θυγατρικές της και στις φορολογικές της δηλώσεις (IR4) για σκοπούς φόρου εισοδήματος, δηλώνει συνολικά μερίσματα εισπρακτέα για τα έτη 2018 μέχρι 2022 συνολικού ύψους €3,3εκ. Η εταιρεία δεν είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο ΦΠΑ.

Ζητήσαμε από τον Έφορο Φορολογίας να μας ενημερώσει κατά πόσο το ΤΦ διερεύνησε τη συγκεκριμένη περίπτωση και επιβεβαίωσε κατά πόσο τα μερίσματα εισπρακτέα υπόκεινται σε ΦΠΑ, σύμφωνα με την Ερμηνευτική Εγκύκλιο ΦΠΑ 222 και, εάν απαιτείται, να προβεί σε ενέργειες για επιβολή φορολογίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Όλα τα πιο πάνω θέματα που εντοπίσαμε και αφορούν στον έλεγχο μερίδων και φορολογικών φακέλων υποβλήθηκαν στον Έφορο Φορολογίας με επιστολή μας ημερ. 5.3.2025.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς ενημέρωσε με επιστολή του, ημερ. 2.4.2025, ότι όλες οι περιπτώσεις έχουν αποσταλεί στα αρμόδια Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος ή και σε άλλες μονάδες του ΤΦ για εξέταση, για τα αποτελέσματα των οποίων θα μας ενημερώσει ανάλογα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι οι συστάσεις της Υπηρεσίας μας, θα μελετηθούν και θα ληφθούν οι απαραίτητες ενέργειες.

3.5 Μέθοδος επιμερισμού του φόρου εισροών που αφορά κατασκευαστικό έργο στη μαρίνα Λεμεσού, από συγκεκριμένη εταιρεία

Μετά από σχετικό έλεγχο και έχοντας υπόψη τις σχετικές πρόνοιες της περί ΦΠΑ νομοθεσίας, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι, εκ πρώτης όψευς, η μέθοδος επιμερισμού του φόρου εισροών, που αφορά σε κατασκευαστικό έργο στην μαρίνα Λεμεσού, και αποδίδεται τόσο σε φορολογητέες, όσο και σε εξαιρούμενες συναλλαγές, θεωρούμε ότι είναι «λανθασμένη»/μη λογική και δίκαιη. Ως εκ τούτου, τέθηκε το ερώτημα στο ΤΦ για τους λόγους που δόθηκε έγκριση για διεκδίκηση από τη εταιρεία ολόκληρου του ποσού του φόρου εισροών, εφόσον η εταιρεία πραγματοποιεί τόσο φορολογητέες, όσο και εξαιρούμενες συναλλαγές.

Ο κανονισμός 64 (μερική εξαίρεση) των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικών) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 314/2001), όπως έχουν τροποποιηθεί, προνοεί ότι σε περίπτωση που το υ.φ.π. πραγματοποιεί και φορολογητέες και εξαιρούμενες συναλλαγές, τότε ο επιμερισμός του φόρου εισροών και κατ' επέκταση η απόδοση του σε φορολογητέες συναλλαγές, γίνεται στη βάση της αξίας των φορολογητέων συναλλαγών σε σχέση με το σύνολο των συναλλαγών του υ.φ.π. σε καθορισμένη φορολογική περίοδο. Σύμφωνα επίσης με τον κανονισμό 65, αν η μέθοδος επιμερισμού του φόρου εισροών, με βάση την αξία των φορολογητέων συναλλαγών ως προς το σύνολο των συναλλαγών (Καν. 64), οδηγεί στο αντίθετο αποτέλεσμα (δημιουργεί στρέβλωση η οποία θίγει τα δημόσια έσοδα), τότε πρέπει να χρησιμοποιηθεί άλλη μέθοδος από εκείνη που καθορίζεται στον Κανονισμό 64.

Με βάση την αξιολόγηση των δεδομένων, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η κατάλληλη μέθοδος για τον επιμερισμό του φόρου εισροών φαίνεται να αποτελεί ο υπολογισμός της αναλογίας του εμβαδού των εξαιρούμενων ακινήτων επί των νησίδων, προς το συνολικό εμβαδό των ακινήτων τα οποία έχουν ανεγερθεί.

Τα πιο πάνω υποβλήθηκαν στον Έφορο Φορολογίας τον Απρίλιο 2019, ο οποίος μας πληροφόρησε τον Σεπτέμβριο του 2019 ότι τα στοιχεία που αφορούν στην εταιρεία που διαχειρίζεται τη συγκεκριμένη Μαρίνα, παραλήφθηκαν από το ΤΦ και η εξέταση τους έχει αρχίσει. Με νέα επιστολή του, ημερ. 11.9.2024, ο Έφορος μάς ενημέρωσε ότι το Τμήμα Φορολογίας έχει ολοκληρώσει τον έλεγχο για περίοδο δώδεκα ετών, εφόσον τεκμηριώθηκε ότι «έχει απωλεσθεί Φ.Π.Α. ως αποτέλεσμα δόλου ή εσκεμμένης παράλειψης», σύμφωνα με το άρθρο 50(2) του περί Φ.Π.Α. Νόμου. Μας ενημέρωσε επίσης ότι από τον έλεγχο που διενέργησε το ΤΦ, προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους €4.276.727.

3.6 Διερεύνηση καταγγελιών που υποβάλλονται από πολίτες

Η Υπηρεσία μας λαμβάνει σωρεία καταγγελιών από πολίτες και αφορούν, μεταξύ άλλων, στο ΤΦ και αναφέρονται κυρίως σε ενδεχόμενη διάπραξη φοροδιαφυγής από φορολογούμενους πολίτες. Αριθμός καταγγελιών που λαμβάνονται διερευνώνται από την Υπηρεσία μας, ενώ άλλες αποστέλλονται στον Έφορο Φορολογίας, με εισήγηση για διερεύνηση στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και ανάλογη ενημέρωση της Υπηρεσίας μας με τα σχετικά αποτελέσματα, τα οποία και αξιολογούνται εκ μέρους μας.

Αναφέρουμε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι καταγγελίες που διερευνώνται από το ΤΦ, έχουν θετική επίπτωση στα έσοδα του κράτους, εφόσον η φορολογική διερεύνηση που διενεργείται καταδεικνύει εισοδήματα που δεν δηλώθηκαν στο ΤΦ για σκοπούς φόρου εισοδήματος ή ποσά για τα οποία δεν καταβλήθηκε ΦΠΑ, με αποτέλεσμα το ΤΦ να προβαίνει στην επιβολή επιπρόσθετων/αναθεωρημένων φορολογιών (άμεση φορολογία) ή/και σε βεβαιώσεις φόρου (έμμεση φορολογία).

Κατά την εξέταση καταγγελιών από το ΤΦ και σύμφωνα με στοιχεία του, υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι δεν προσκόμισαν τα στοιχεία που ζητήθηκαν, και το ΤΦ προχώρησε σε ποινική δίωξή τους, ως προνοείται στην νομοθεσία.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα καταγγελιών, κυρίως ανώνυμων, αναφέρονται πιο κάτω:

- **Καταγγελία για ενδεχόμενη φορολογική απάτη/φοροδιαφυγή συγκεκριμένων εταιρειών.** Τον Φεβρουάριο του 2024 λήφθηκε στην Υπηρεσία μας καταγγελία στην οποία διατυπώνονταν ισχυρισμοί, μεταξύ άλλων, για φορολογική απάτη και ξέπλυμα, με τη συμμετοχή τριών κυπριακών εταιρειών, μέσω αγοραπωλησιών μετοχών που έγιναν τα έτη 2012 και 2013. Με βάση στοιχεία της καταγγελίας καθώς επίσης στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφικό σύστημα του ΤΦ, το ΤΕΕΔΙ ή/και τις οικονομικές καταστάσεις των κυπριακών εταιρειών, διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας σχετική προκαταρκτική διερεύνηση.

Από τη διερεύνηση εντοπίστηκαν αγοραπωλησίες μετοχών σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, οι οποίες δημιουργούν ερωτηματικά κατά πόσο πρόκειται για πραγματικές πράξεις μεταξύ τρίτων προσώπων, με βάση την αρχή των εμπορικών συναλλαγών ή αν πρόκειται για πράξεις μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων τύπου άτοκου δανεισμού ή/και προκύπτει θέμα πρόσθετων φορολογιών ή πλασματικών ποσών που ενδεχομένως να σχετίζονται με θέματα που υπόκεινται στον περί Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο (Ν.199(Ι)/2007).

Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία από το μηχανογραφικό σύστημα του ΤΦ, δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε πληρωμή για τέλη χαρτοσήμων από τις συγκεκριμένες εταιρείες που να σχετίζεται με τις αγοραπωλησίες μετοχών, ως όφειλαν, εφόσον σύμφωνα με τον περί Χαρτοσήμων Νόμο (19/1963), έγγραφα τα οποία αφορούν σε περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στη Δημοκρατία ή σε ζητήματα ή πράγματα τα οποία θα εκτελεστούν ή θα γίνουν στη Δημοκρατία, ανεξάρτητα από τον τόπο σύνταξής τους, υπόκεινται σε τέλη χαρτοσήμων.

Με επιστολή μας, ημερ. 15.3.2024, συστήσαμε στο ΤΦ όπως διερευνηθεί το θέμα των πωλήσεων/μεταβίβαση μετοχών των συγκεκριμένων εταιρειών και όπου απαιτείται να επιβληθούν φορολογίες και τέλος χαρτοσήμων σύμφωνα με τη νομοθεσία και, εφόσον κριθεί αναγκαίο να ενημερωθεί σχετικά η Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ). Για το συγκεκριμένο θέμα, δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε σχετική απάντηση από το ΤΦ μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

- **Καταγγελία για διαγραφή εταιρείας ενώ είχε σημαντικό ποσό οφειλόμενο στο ΦΠΑ :**Στις 15.1.2025 λήφθηκε στην Υπηρεσία μας καταγγελία σύμφωνα με την οποία, συγκεκριμένη εταιρεία που έχει οφειλές Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) ύψους €14εκ., διαγράφηκε από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας. Από προκαταρκτική διερεύνηση στην οποία προέβη η Υπηρεσία μας προέκυψαν τα πιο κάτω:
 - ◆ Η εταιρεία διαγράφηκε από το μητρώο του Εφόρου Εταιρειών τον Ιούλιο 2024.
 - ◆ Οι οφειλές ΦΠΑ της εν λόγω εταιρείας, σύμφωνα με το μηχανογραφικό σύστημα του ΤΦ, στις 28.1.2025 ανέρχονται σε €25,5εκ. (περιλαμβανομένων τόκων), από τις οποίες ποσό ύψους €25,3εκ. αφορούν στην περίοδο 2006-2010, ενώ ποσό ύψους €197χιλ. αφορούν στην περίοδο Ιούλιος 2023 - Μάιος 2024 (κατ' εκτίμηση φορολογίες).
 - ◆ Μη έγκαιρος έλεγχος της συγκεκριμένης εταιρείας και ανάλογη λήψη των αναγκαίων μέτρων από το ΤΦ προς είσπραξη των συσσωρευμένων οφειλών ύψους €25,3εκ., εφόσον αυτές δημιουργήθηκαν εντός μεγάλης περιόδου και παραμένουν ανείσπρακτες για σειρά ετών.

Τα πιο πάνω υποβλήθηκαν στον Έφορο Φορολογίας με επιστολή μας, ημερ. 11.2.2025, ζητώντας να μας πληροφορήσει τα μέτρα που τυχόν λήφθηκαν και τους λόγους μη είσπραξης των οφειλών της εταιρείας καθώς και τους λόγους που, ενώ η εταιρεία είχε οφειλές πέραν των €25εκ., διαγράφηκε από το Μητρώο του ΤΕΕΔΙ.

Ο έφορος στις 16.5.2025 μας πληροφόρησε, ότι το 2012 το Τμήμα έκδωσε βεβαίωση ΦΠΑ ύψους €14εκ.για την οποία η εταιρεία το 2013 καταχώρησε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η προσφυγή απορρίφθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο το 2018. Το ίδιο έτος η εταιρεία καταχώρησε Έφεση κατά της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου στο Ανώτατο Δικαστήριο η οποία απορρίφθηκε από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο το 2024, λόγω μη προώθησης από τους εφεσείοντες/ αιτητές, αφού οι Δικηγόροι δεν εντόπιζαν τους εντολείς τους.

Επίσης, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι μετά την απόρριψη της Έφεσης από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, το ΤΦ προχώρησε με εισπρακτικά μέτρα, χωρίς αποτέλεσμα.

Για το θέμα, γίνεται αυτεπάγγελτη εξέταση, μετά από εισήγηση Βουλευτριας, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεων Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων

Δαπανών. Η εξέταση του θέματος ξεκίνησε στις 15.5.2025 και μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν έχει ολοκληρωθεί.

- Λήφθηκε στην Υπηρεσία μας καταγγελία στην οποία διατυπώνονται ισχυρισμοί εναντίον συγκεκριμένου ατόμου για ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, η οποία στη συνέχεια παραπέμφθηκε στο ΤΦ, με επιστολή μας, ημερ. 5.7.2023. Τον Μάρτιο του 2025, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι με την ολοκλήρωση της εξέτασης των όσων αναφέρονται στην καταγγελία σε σχέση με την έμμεση φορολογία, προέκυψαν οφειλόμενοι φόροι συνολικού ύψους €69.233, ενώ η εξέταση για σκοπούς άμεσης φορολογίας δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί.
- Σε καταγγελία που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας, διατυπώνονται ισχυρισμοί εναντίον συγκεκριμένης επενδυτικής εταιρείας για ανάμιξη σε ξέπλυμα μαύρου χρήματος, η οποία παραπέμφθηκε στο ΤΦ με επιστολή μας, ημερ. 11.7.2019. Τον Οκτώβριο του 2024, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έχει διαπιστώσει ότι η συγκεκριμένη εταιρεία που έχει ως κύριο εισόδημα μερίσματα από θυγατρική της εταιρεία, διεκδικεί διοικητικά έξοδα τα οποία δεν δικαιολογούνται λόγω των δραστηριοτήτων της. Το ΤΦ περιόρισε τα έξοδα αυτά και επέβαλε πρόσθετο φόρο μέχρι το έτος 2020, ύψους €41.792.
- Καταγγελία που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας, στις 10.10.2023, στην οποία διατυπώνονται ισχυρισμοί εναντίον συγκεκριμένου ατόμου (Παρόχου Υπηρεσιών Αισθητικής) για ενδεχόμενη φοροδιαφυγή παραπέμφθηκε στο ΤΦ για σχετική διερεύνηση. Τον Φεβρουάριο του 2025, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι από την εξέταση προέκυψαν οφειλόμενοι φόροι ύψους €30.959 για φόρο εισοδήματος, €1.215 για έκτακτη αμυντική εισφορά, €3.586 για ΓεΣΥ και €5.758 για τόκους και επιβαρύνσεις για τα έτη 2018-2022.
- Καταγγελία που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας στις 13.8.2019, αναφέρει ότι συγκεκριμένο ακίνητο αξίας γύρω στα €3εκ.- €3,5εκ. το οποίο πωλήθηκε από άτομο σε όμιλο εταιρειών, εκτιμήθηκε σε €1εκ. Η καταγγελία παραπέμφθηκε στο ΤΦ για σχετική διερεύνηση και τον Ιανουάριο του 2024, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι από τον έλεγχο προέκυψε πρόσθετος φόρος ύψους €30.700 για συγκεκριμένη εταιρεία, μετά από εφαρμογή του άρθρου 33 του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και από περιορισμό των ζημιών που εκχωρήθηκαν από άλλες εταιρείες του συγκροτήματος.
- Στις 26.3.2024, λήφθηκε καταγγελία στην οποία διατυπώνονται ισχυρισμοί εναντίον συγκεκριμένου ατόμου, για ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, η οποία παραπέμφθηκε στο ΤΦ για σχετική διερεύνηση. Τον Οκτώβριο του 2024, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έχει εντοπίσει αδήλωτα εισοδήματα από εισπράξεις ενοικίων για τα έτη 2015-2019, συνολικού ύψους GBP£35.130 για τα οποία προχώρησε σε έκδοση φορολογιών.
- Σε καταγγελία που λήφθηκε στις 18.8.2019, διατυπώνονται ισχυρισμοί εναντίον συγκεκριμένων ατόμων, για ενδεχόμενη φοροδιαφυγή. Η καταγγελία στάλθηκε στο ΤΦ για σχετική διερεύνηση και τον Φεβρουάριο του 2025, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι από την εξέταση διαφάνηκε ότι οι

φορολογούμενοι λαμβάνουν εισοδήματα από ενοίκια τα οποία δεν δηλώνουν στις φορολογικές τους δηλώσεις και τους επιβλήθηκε πρόσθετος φόρος εισοδήματος ύψους €37.218 για τα έτη 2016-2021.

- Ισχυρισμοί εναντίον συγκεκριμένης εταιρείας, για ενδεχόμενη φοροδιαφυγή διατυπώνονται σε καταγγελία που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας, στις 4.8.2021 σχετικά με μη έκδοση απόδειξης είσπραξης για rapid test. Η καταγγελία παραπέμφθηκε στο ΤΦ για σχετική διερεύνηση και τον Ιούνιο του 2024, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι από την εξέταση της εταιρείας σε σχέση με τον ΦΠΑ, προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους €28.717.

3.7 Εκκρεμή θέματα

Θέμα: Φορολογική διερεύνηση φυσικών και νομικών προσώπων ιδιοκτητών ιδιωτικών βρεφοπαιδοκομικών σταθμών/νηπιαγωγείων

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξαγάγαμε, διαπιστώσαμε ότι σε αρκετές περιπτώσεις ιδιοκτήτες ιδιωτικών βρεφοπαιδοκομικών σταθμών/νηπιαγωγείων δεν υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος ή/και δηλώσεις εργοδότη ή/και υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις με μεγάλη καθυστέρηση, με ενδεχόμενο την απώλεια εσόδων του Κράτους. Επίσης, εντοπίσαμε περιπτώσεις όπου υποβλήθηκαν δηλώσεις, αλλά ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς εισοδήματος, φαίνεται να διαφέρει σημαντικά από αυτόν που υπολογίστηκε από την Υπηρεσία μας, με βάση τον αριθμό παιδιών που καταγράφηκαν κατά τις επιθεωρήσεις του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, σε σταθμούς σε συγκεκριμένες περιόδους και τα σχετικά δίδακτρα που δηλώθηκαν στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Επίσης, διαπιστώσαμε ότι το Τμήμα, όσον αφορά στην άμεση φορολογία, δεν φαίνεται να προβαίνει σε πλήρη αξιοποίηση της πληροφόρησης που λαμβάνει ή δύναται να λάβει από τα άλλα κυβερνητικά Τμήματα/μηχανογραφημένα συστήματα και τον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

Όλα τα θέματα που εντοπίσαμε υποβλήθηκαν με σχετική επιστολή μας, ημερ. 25.5.2020, προς τον Έφορο Φορολογίας και σε υπενθυμητική επιστολή μας, ημερ. 26.2.2025, απάντησε ότι συνεχίζονται οι ενέργειες του ΤΦ ως προς την φορολογική συμμόρφωση των βρεφονηπιακών σταθμών και νηπιαγωγείων.

Θέμα: Εταιρείες που περιλαμβάνονται στην λίστα κυρώσεων των αρμοδίων αρχών των ΗΠΑ ημερ. 12.4.2023

Η Υπηρεσία μας από προκαταρκτική φορολογική διερεύνηση εταιρειών που περιλαμβάνονται στη λίστα κυρώσεων των αρμόδιων αρχών των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, ημερ. 12.4.2023, και έχουν την έδρα τους την Κύπρο, εντόπισε διάφορα θέματα τα οποία υποβλήθηκαν στον Έφορο στις 25.1.2024 για τις δικές του ενέργειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Παρατηρήσαμε, μεταξύ άλλων, ότι δεν έγινε σε βάθος ή/και καθόλου φορολογική διερεύνηση από το ΤΦ στις πιο πάνω εταιρείες, ενώ για σειρά ετών επιβλήθηκαν φορολογίες χωρίς οποιανδήποτε αναπροσαρμογή του φορολογητέου εισοδήματος και χωρίς έλεγχο από το Τμήμα. Επίσης, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις που ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα – Έμμεσοι Φόροι (ΦΠΑ) για συγκεκριμένα έτη, ήταν αρκετά μεγαλύτερος (πέραν του 15%) από τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα – Άμεσοι Φόροι (ΤΕΠ) για σκοπούς φόρου εισοδήματος, ή δεν δηλώθηκε κύκλος εργασιών στο ΤΕΠ ή δεν υποβλήθηκαν σχετικές δηλώσεις εισοδήματος, με αποτέλεσμα να υπάρχει ενδεχόμενο απώλειας εσόδων του κράτους.

Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 7.10.2024 μας ενημέρωσε ότι για συγκεκριμένη περίπτωση εταιρείας, προχώρησε στον περιορισμό εξόδων επιβάλλοντας αναθεωρημένες φορολογίες για τα έτη 2018-2021 με επιπρόσθετους φόρους ύψους €57.870, ποσά που εισπράχτηκαν τον Νοέμβριο του 2024 από το ΤΦ. Άλλη εταιρεία, όπως μας πληροφόρησε, έχει τερματίσει τις δραστηριότητες της από το 2022 και διαγράφηκε από το Μητρώο ΦΠΑ, ενώ για άλλες εταιρείες ζητήθηκαν στοιχεία ή/και εξετάζονται, όποτε και αναμένουμε σχετική πληροφόρηση από το ΤΦ για τις εξελίξεις.

4. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως

εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα II: Μεθοδολογία

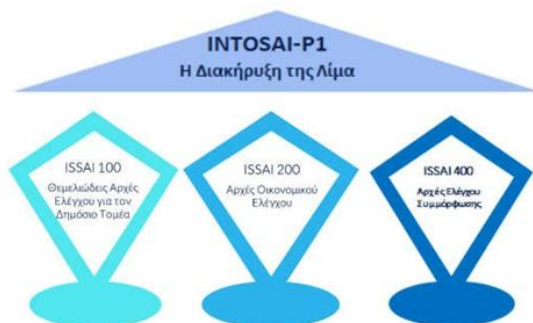
Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές

που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Με βάση το Πρότυπο ISSAI 200, ο οικονομικός έλεγχος στοχεύει στη συλλογή επαρκών κατάλληλων τεκμηρίων που να παρέχουν εύλογη διαβεβαίωση στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, υπό τη μορφή ελεγκτικής γνώμης ή/και άλλης έκθεσης, ότι οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται δίκαια ή/και σε συμμόρφωση με το εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς και το κανονιστικό πλαίσιο.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από το ΤΦ ή/και λήφθηκαν από τα μηχανογραφικά συστήματα του Τμήματος, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό του ΤΦ.

Ο έλεγχος καλύπτει το έτος 2023, εκτός όπου ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβίβαστηκαν για σχόλια και απόψεις στο ΤΦ, μέσω σχετικών επιστολών μας, και οι απόψεις του Τμήματος, εφόσον λήφθηκαν, ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ’ αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιαδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, κυρίως τα ακόλουθα:

- α. Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος (Ν.20(Ι)/2014).
- β. Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.38(Ι)/2014) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και Εγκύκλιοι.
- γ. Ο περί Τμήματος Φορολογίας Νόμος (Ν.70(Ι)/2014).
- δ. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος (Ν.118(Ι)/2002).

- ε. Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος (Ν.31/1962).
- στ. Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμος (Ν.4/1978).
- ζ. Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.117(Ι)/2002).
- η. Ο περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος (Ν.24/1980).
- θ. Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος (Ν.52/1980).
- ι. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος (Ν.95(Ι)/2000).
- ια. Ο περί της Διαδικασίας Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Φορολογικών Οφειλών Νόμος (Ν.4(Ι)/2017).

Επιπρόσθετα, ο έλεγχος συμμόρφωσης διενεργήθηκε στη βάση Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων, Διαταγμάτων, Γνωστοποιήσεων και Εγκύκλιων του ΤΦ.

Παράρτημα III: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενο Φορέα

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Αρ. Φακ. : 05.14.003.002
Αρ. Τηλ. : 22601965
Ηλεκτρ : cmichael@tax.mof.gov.cy

 ΤΜΗΜΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
TAX DEPARTMENT
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
1471 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΛΗΦΘΗ
21 ΝΟΕ. 2024
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

18 Νοεμβρίου, 2024

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Θέμα: Οικονομικός Έλεγχος του Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2023

Αναφέρομαι στην σχετική με το πιο πάνω θέμα επιστολή σας με ημερομηνία 21/10/2024 και αρ. αναφοράς 26.18.004.001 και σας πληροφορώ ως ακολούθως:

- 2. Το Σχέδιο Δράσης Υλοποίησης Συστάσεων ημερομηνίας 21/10/2024 έχει συμπληρωθεί και επισυνάπτεται.
3. Για την εξέλιξη της υλοποίησης των συστάσεων σας θα ενημερωθείτε ανάλογα.
4. Παραμένω στην διάθεση σας για τις οποιοσδήποτε διευκρινήσεις.

Σωτήρης Α. Μαρκίδης
Έφορος Φορολογίας

Σχέδιο Δράσης Υλοποίησης Συστάσεων

Επιστολή Ελέγχου: Οικονομικός Έλεγχος του Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2023.

Ελεγχόμενος φορέας: Τμήμα Φορολογίας

Ημερομηνία: 21.10.2024

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
1	2	Συμφύλιση του συνολικού ποσού του κεντρικού λογιστικού συστήματος (FIMAS) με τα ποσά των επιμέρους μηχανογραφικών συστημάτων και άλλων πηγών πληροφόρησης του Τμήματος για σκοπούς διασφάλισης της πληρότητας και ορθότητας των εισπράξεων του Τμήματος Φορολογίας.	Το θέμα προκύπτει λόγω της μη ικανότητας του τρέχον συστήματος εισπράξης φόρων για audit trail. Θα τύχει διαχείρισης με την ολοκλήρωση της εφαρμογής του TFA το οποίο θα περιλαμβάνει δικλίδες ασφαλείας σε σχέση με καταχωρήσεις που επηρέασαν προηγούμενες φορολογικές περιόδους.	Ομάδα Έργου TFA		
2	3	Να γίνεται κατάλληλη ενημέρωση στο λογιστικό σύστημα FIMAS με όλες τις εκ των υστέρων τροποποιήσεις που διενεργούνται μετά την ταξινόμηση των εισπράξεων στους διάφορους	Το θέμα προκύπτει λόγω της μη ικανότητας του τρέχον συστήματος εισπράξης φόρων για audit trail. Θα τύχει	Ομάδα TFA/ Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
		λογισμικούς και να τηρούνται σχετικά στοιχεία για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου. - Να γίνει προσπάθεια επικαιροποίησης όλων των στοιχείων στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος, για σκοπούς κατάλληλης ταξινόμησης των εσόδων. - Με την εφαρμογή του νέου συστήματος Tax For All και για σκοπούς της άμεσης φορολογίας, να υπάρχει δυνατότητα επικαιροποίησης των στοιχείων των φορολογούμενων άμεσα και ηλεκτρονικά.	διαχείρισης με την ολοκλήρωση της εφαρμογής του TFA το οποίο θα περιλαμβάνει δικλίδες ασφαλείας σε σχέση με καταχωρήσεις που επιτρέψαν προηγούμενες φορολογικές περιόδους. Με την ολοκλήρωση της εφαρμογής του TFA θα παρέχεται δυνατότητα στο προσωπικό του Λογιστηρίου για εντοπισμό των υπό αναφορά αλλαγών.			
3	4	Να προβεί το ΤΦ σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, για επίλυση των προβλημάτων που αφορούν στα έσοδα άμεσης και έμμεσης φορολογίας, μέσω εμπορικών τραπεζών και τα οποία επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις του κράτους και να εξεύρει τους αναγκαίους μηχανισμούς ώστε να μην	(α) Από τον Σεπτέμβριο 2023 και εντεύθεν, η κατανομή των εσόδων γίνεται στη βάση πραγματικών στοιχείων και όχι ως balancing figure σε σχέση με τις εισπράξεις ΦΠΑ. Διενεργείτε επίσης μηνιαία συμφύλιση	Ομάδα Λειτουργιών Εισπράξης/ Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας / Διευθύνσεις Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
		επαναλαμβάνονται στο μέλλον τα ίδια προβλήματα ή/και παρόμοια θέματα. Να γίνεται κατάλληλη ενημέρωση του λογαριασμού καταθέσεων 4418040005 στο FIMAS από το λογιστήριο του ΤΦ, να διενεργείται κάθε μήνα συμφιλίωσή του με τις εισπράξεις από εμπορικές τράπεζες και γενικά κατάλληλη παρακολούθηση του λογαριασμού αυτού για αποφυγή λαθών/διαφορών που ενδεχομένως να επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις του κράτους.	μεταξύ όλων των ποσών που εισπράχθηκαν από εμπορικές τράπεζες και των ποσών που κατανεμήθηκαν σε Άρθρα Εσόδων του Τμήματος Φορολογίας. (β) Στη βάση του (α) πιο πάνω, όλες οι Χρεώσεις στον εν λόγω λογαριασμό συμφωνούν με τις σχετικές Πιστώσεις στα Έσοδα FIMAS και κατ'επέκταση με τις εισπράξεις, όπως αυτές περιλήφθηκαν στα συστήματα του Τμήματος Φορολογίας. Οι Πιστώσεις του εν λόγω Λογαριασμού αποτελούν μέρος της συμφιλίωσης των συνολικών μηνιαίων εμβασμάτων από Εμπορικές Τράπεζες.			

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
4	5	• Να τηρούνται όλα τα κατάλληλα σχετικά στοιχεία στο Τμήμα για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης όλων των συμψηφισμών που αφορούν σε άμεση και έμμεση φορολογία. • Να υπάρχει κατάλληλη πληροφόρηση στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους για τους συμψηφισμούς που αφορούν ξεχωριστά στα έσοδα και έξοδα (επιστροφές φόρων).	Το Λογιστήριο του Τμήματος Φορολογίας προβαίνει σε μηνιαίο έλεγχο/παρακολούθηση διασφάλισης των πιο πάνω από 09/2024. Όσο αφορά το υπόλοιπο που παραμένει στον Λογαριασμό, αναμένεται ότι αυτό θα συμφωνηθεί με τα πραγματικά στοιχεία όπως αυτά θα ισχύουν στο τέλος του 2024. Τηρούνται πλέον τα σχετικά στοιχεία.	Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
5	6	- Να γίνεται κατάλληλη και έγκαιρη ενημέρωση του λογαριασμού καταθέσεων «Αποκοπές Εισφορών για Ο.Α.Υ.» με τις σχετικές εισφορές ΓΕΣΥ/ συνεισφορά του κράτους, περιλαμβανομένης της ενημέρωσης του λογαριασμού με αλλαγές/τροποποιήσεις που αφορούν σε εισφορές ΓΕΣΥ. - Να διενεργηθεί σχετική συμφίλιση του εν λόγω λογαριασμού καταθέσεων και ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τους λόγους της διαφοράς (ύψους €5,2εκ.) που προέκυψε στις 31.12.2023, και όπως το ΤΦ προβάλει σε τακτική συμφίλιση του λογαριασμού, αυτού όπως και όλων των λογαριασμών καταθέσεων. - Να ληφθούν οι αναγκαίες ενέργειες, ώστε να γίνεται έγκαιρη καταβολή εισφορών του ΓΕΣΥ στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.	Έχουν γίνει οι σχετικές αναφορές προς την αρμόδια Μονάδα Τμήματος Φορολογίας η οποία μελετά τον τρόπο εφαρμογής συστήματος κατάλληλης και έγκαιρης ενημέρωσης του λογαριασμού καταθέσεων «Αποκοπές Εισφορών για Ο.Α.Υ.», την συμφίλιση του λογαριασμού και την έγκαιρη καταβολή εισφορών του ΓΕΣΥ στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας.	Μονάδα Δηλώσεων και Πληρωμών		
6	7	Να μελετηθούν τρόποι για ενδεχόμενη αποφυγή εισπράξεων από το Τμήμα που δημιουργούν να «υπερπληρωμές» (εισπράξεις	Θα εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας ειδικού λογαριασμού	Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας/ Διευθύνσεις Χρηματοοικονομικής		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
		με κώδικα 949), οι οποίες συνεπιδρούνται πρόσθετο διοικητικό κόστος. Να γίνει εξέταση του λογιστικού χειρισμού των εισπράξεων με κώδικα 949 («υπερπληρωμές») από το Τμήμα, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, έτσι ώστε το σύστημα FIMAS καθώς και το σύστημα ΤΕΠ να ενημερώνονται κατάλληλα και έγκαιρα όσον αφορά αναπροσαρμογές/αλλαγές που γίνονται και αφορούν τέτοιες εισπράξεις, ώστε να παρουσιάζεται η ορθή εικόνα των εισπράξεων/πληρωμών κάθε έτους στο λογιστικό σύστημα FIMAS και κατ' επέκταση στις οικονομικές καταστάσεις του Κράτους.	Καταθέσεων (ο οποίος θα τυγχάνει συνεχούς παρακολούθησης) προς επίλυση του ζητήματος (για την ορθή κατανομή υπερπληρωμών προηγούμενων ετών).	Διαχείρισης / Γενικό Λογιστήριο		
7	10	Να τηρούνται οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, όσον αφορά σε τόκους κατά την επιστροφή φόρων στις περιπτώσεις των υπερπληρωμών.	Έχει ληφθεί υπόψιν.	Μονάδα Δηλώσεων και Πληρωμών		
8	11(α)	Το Τμήμα να προβαίνει σε παρακολούθηση/ αναγκαίους ελέγχους, όσον αφορά στην υποβολή των δηλώσεων OSS και στην εισπράξη του σχετικού ποσού φόρου το συνολικό ύψος	Έχουν γίνει οι απαραίτητες συστάσεις προς την αρμόδια Μονάδα Τμήματος Φορολογίας.	Μονάδα Ενδοκοινοτικών Πλατφορμών (OSS, CESOP, SME-SS)		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
		του οποίου ανέρχεται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ ετησίως (σε €59,6εκ το 2023), στις περιπτώσεις που η Κύπρος είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, για διασφάλιση των εσόδων του κράτους.				
	11(β)	Να μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της περί ΦΠΑ νομοθεσίας ώστε να περιληφθεί σχετική πρόνοια για πρόστιμα/επιβαρύνσεις στο πλαίσιο της Μονοαυτεθุนτικής Θυρίδας OSS.	Έχει ζητηθεί η μελέτη από την αρμόδια Μονάδα του Τμήματος Φορολογίας.	Τομέας Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης & Φορολογικής Μεταχείρισης (Εμμεσης Φορολογίας)		
9	12	Να μελετηθούν τρόποι για ενδεχόμενη αποφυγή λανθασμένων καταχωρήσεων στο λογιστικό σύστημα, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, για κατάλληλη ενημέρωση και έγκαιρο εντοπισμό και διόρθωση τυχόν λαθών έτσι ώστε να παρουσιάζεται η ορθή εικόνα των διαφορών εσόδων/επιτροφών φόρων στο λογιστικό σύστημα FIMAS και κατ' επέκταση στις οικονομικές καταστάσεις του κράτους.	Έχει γίνει σχετική ενημέρωση και συστάσεις στους λειτουργούς οι οποίοι δεν εντόπισαν τον λανθασμένο χειρισμό έγκαιρα.	Διευθύνσεις Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης / Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας		
10	13(α)	Να προúνται οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, στην	Θα εξεταστεί η δυνατότητα για έλεγχο	Μονάδα Δηλώσεων και Πληρωμών / Διευθύνσεις		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
		επιστροφή πιστωτικών υπολοίπων, καθώς επίσης και των σχετικών εγκυκλίων του Γενικού Λογιστηρίου – Διενέργεια ελέγχων μέσω ΕΦΑΡ.ΣΥ.	μέσω ΕΦΑΡ.ΣΥ (μέσω της Πολλαπλής Αναζήτησης Πιστωτών) πριν από την αποστολή των ποσών για πληρωμή στην Κεντρική Τράπεζα	Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης		
	13(β) – (ii)	Να γίνεται τακτική και κατάλληλη παρακολούθηση των λογαριασμών καταθέσεων από το Τμήμα, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές οδηγίες.	Έχουν γίνει οι απαραίτητες συστάσεις προς το Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας	Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας		
	13(β) – (ii)	Να γίνεται τακτική και κατάλληλη παρακολούθηση λογαριασμών καταθέσεων από το Τμήμα, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές οδηγίες.	Έχουν γίνει οι απαραίτητες συστάσεις προς το Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας	Λογιστήριο Τμήματος Φορολογίας		
	13(β) – (iii)	Να γίνει σχετική επικαιροποίηση όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τα έσοδα του ΤΦ, για διασφάλιση της ορθότητας και πληρότητας των εσόδων του Τμήματος.	Με την ολοκλήρωση της εφαρμογής του ΤΦΑ θα ετοιμαστούν νέα εγχειρίδια διαδικασιών.	Μονάδα Σχεδιασμού και Παρακολούθησης		
	13(β) – (vi)	Το Τμήμα να διασφαλίζει ότι κατά την εισπράξη γίνεται άμεσα η ταυτοποίηση του κάθε	Έχουν γίνει οι σχετικές αναφορές προς την	Μονάδα Δηλώσεων και Πληρωμών		

α/α	Αριθμός παραγρ. Επιστολής	Σύσταση	Ενέργειες που θα ληφθούν	Αρμόδιος Τομέας ελεγχόμενου φορέα	Χρονοδιάγραμμα	Αναμενόμενα οφέλη (ποσοτικοποιημένα, αν είναι δυνατό)
		φορολογουμένου και καταχωρείται ο ορθός κώδικας φορολογίας, έτσι ώστε, μεταξύ άλλων, να δίνεται η πραγματική εικόνα των εισπράξεων κατά κατηγορία φόρων. Επίσης, για οποιεσδήποτε καταχωρίσεις γίνονται στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος και αφορούν σε έσοδα (ή/και σε έξοδα) και για τις οποίες γίνονται εκ των υστέρων αλλαγές, π.χ. αλλαγές στις αποδείξεις εισπράξης/αλλαγή κώδικα φόρων, να ενημερώνεται σχετικά και το λογιστικό σύστημα FIMAS.	αρμόδια Μονάδα Τμήματος Φορολογίας.			
	13(β) – (vii)	Να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να δίνεται αυτομάτως η αριθμηση των αποδείξεων από το σύστημα με σκοπό την παρακολούθηση/έλεγχο της πληρότητας των εισπράξεων του Τμήματος.	Έχουν γίνει οι σχετικές αναφορές προς την αρμόδια Μονάδα Τμήματος Φορολογίας	Μονάδα Δηλώσεων και Πληρωμών		

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αρ. Φακ. : 05.14.003.002
Αρ. Τηλ. : 22601965
Ηλεκτρ. ταχυδρ: cmichael@tax.mof.gov.cy

26.18.004.001

ΤΜΗΜΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
TAX DEPARTMENT

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
1471 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

2 Απριλίου, 2025

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Θέμα: Έλεγχος σε φορολογικούς φακέλους και σε μερίδες φορολογούμενων.

Αναφέρομαι στην σχετική με το πιο πάνω θέμα επιστολή σας με ημερομηνία 5/3/2025 και αριθμό αναφοράς 26.18.004.001 και σας πληροφορώ ως ακολούθως:

2. Όλες οι περιπτώσεις που αναφέρονται στην επιστολή σας έχουν αποσταλεί στα αρμόδια Επαρχιακά Γραφεία Τμήματος Φορολογίας ή και σε άλλες μονάδες του Τμήματος για εξέταση.
3. Οι συστάσεις σας θα μελετηθούν και θα ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες.
4. Για τις εξελίξεις και τα αποτελέσματα της εξέτασης θα ενημερωθείτε ανάλογα.
5. Παραμένω στην διάθεση σας για τις οποιοσδήποτε διευκρινίσεις.

Σωτήρης Α. Μαρκίδης
Έφορος Φορολογίας